EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 164, 1 Mart '97

Saldırılar ve sorumluluklar

Polisin devrimci örgütlere sistematik saldırıları aralıksız sürüyor. Bu saldırılar belli politik başarıların hemen ardından ya da kitlelerin politik hassasiyetlerinin başarılı bir devrimci çalışmayı kolaylaştıracak doğrultuda arttığı dönemlerin hemen öncesinde özellikle yoğunlaşıyor. Zindan Direnişlerini izleyen saldırı furyası ilk duruma, her yıl 1 Mayıs'ı önceleyen aylardaki saldırılar ise ikinci duruma örnek sayılabilir. Kendine özgü zamanlamaların ötesinde, rejimin devrimci örgütlere yönelttiği bu sistematik saldırıların genel amacı, örgütlerin yapı olarak kökleşmesini ve kitlelerle kalıcı bağlar kurmalarını engellemektir. 12 Eylül'ü izleyen yeni dönemde bu temel bir politika oldu ve bugüne kadar rejim cephesinden belli bir başarıyla uygulandı.

Kısa vadede örgütsel ve teknik tedbirlerin bu politikanın etkisini sınırlamadaki önemi ne olursa olsun, onu esasta boşa çıkarabilmenin tek gerçek yolu ve güvencesi, kitlelerle buluşmada ve kitle bağlarını kalıcılaştırmada sağlanacak devrimci başarıdır. Bu alanda bazı ilk elle tutulur başarılar sağlanmadıkça, sistematik saldırıların yarattığı kısır döngüden kurtulmanın da bir olanağı yoktur. Esasen devrimci bir siyasal akım, komploculuğun girdabına düşmek istemiyorsa eğer, başarılı bir illegal örgütsel yapı ve çalışma tarzının ancak kitle ilişkileri zemininde olanaklı olabileceği temel gerçeğini hep akılda tutulmalı, çözümü mutlak biçimde burada aramalıdır.

***

Bilindiği gibi polis yalnızca illegal örgütsel yapıya ulaşmak ve onu fiziki olarak tasfiye etmekle uğraşmıyor. Toplam hedefi devrimci temellere dayalı bir siyasal çalışma ve mücadeleyi boğmak olduğu için, bu çerçevede bu çalışmanın tüm alanlarını ve araçlarını saldırı hedefi haline getiriyor. Çok değişik biçimleri ve yönleriyle devrimci açık alan çalışmasının sistematik bir saldırı ve terör konusu edilmesinin, legal devrimci basını engellemek ve susturmak için ardı arkası kesilmeyen saldırıların nedeni budur. Rejim bir yandan devrimci örgütsel yapıları çökertip devrimci akımları çaresizlik içinde legal alana sürmeye çalışırken, öte yandan legal alanın devrimci tarzda kullanımını, bu alandaki araç ve olanakların illegal yapılara "nefes borusu" işlevi görmesini her yol ve yönteme başvurarak engellemeye çalışıyor. Yıldırıcı bir terörü politika haline getirerek legal alandaki devrimci ve militan tarzı kırmaya, çalışmayı rejimin dar ve boğucu çerçevesi içine hapsederek ehlileştirmeye çalışıyor.

MGK'nın döne döne aldığı kararların da bir gereği olarak, son dönemlerde devrimci açık alan çalışması ve legal devrimci basın üzerinde özellikle yoğunlaştırılan bir saldırı sözkonusudur. Devrimci siyasal akımlar bu saldırıların yıldırıcı etkisine ve fiili tahribatına karşı inat ve kararlılıkla direniyorlar. Bu kuşkusuz olumlu ve sevindirici bir durumdur. Bununla birlikte polisin sırasıyla gündeme getirdiği bu saldırılar karşısında birleşik bir direniş ve karşı saldırı hattının bugüne kadar oluşturulmamış olması zaafını anlamak da mümkün değildir. Deyim uygunsa herkes kendi öz direnme gücüyle yara bere içinde sırasını salıyor. Nedense örneğin "Devrimci Sosyalist Basın Susturulamaz!" ortak şiarı etrafında birleşik bir direniş ve karşı saldırı örgütlemek, bunun için geniş ilerici kişi, kurum ve örgütlerin desteğini harekete geçirmek, rejimi bu zayıf ve hashas alandan teşhir edip köşeye sıkıştırmak, döne döne saldırıya uğrayanlar için özel bir sorun olmuyor, olamıyor.

Rejimin bu en zayıf ve hashas alanı diyoruz; zira söz, düşünce ve basın özgürlüğü,

en temel demokratik haklardan biridir. Oysa Türkiye bugün dünya çapında tutuklu gazeteci sayısının yarısını kendi zindanlarında tutan bir ülke olmanın kötü ününü taşıyor. Bu ülke çok sayıda gazetecinin devletin infaz çetelerince katledildiği, gazete binalarının gizli MGK kararlarıyla havaya uçurulduğu, gazete bürolarının günübirlik basıldığı, gazete çalışanlarının sistematik işkenceden geçirildiği, gazetelerin daha basılmadan toplatma kararlarına hedef olduğu bir ülkedir. Bu konuda rejimin son yıllardaki suç çetelesini çıkarmak, bunu ülke içinde ve uluslararası planda etkili bir kampanyanın konusu haline getirmek neden artık gündeme alınmasın ki? Bu, hem rejimin içyüzünü ulusal ve uluslararası planda geniş kesimlerin önünde teşhir edecektir ve hem de bu alandaki pervasızlığını önemli ölçüde frenleyecektir.

***

Öteki devrimci siyasal akımların yanısıra hareketimiz de yıllardır polisin sistematik saldırılarının değişmeyen hedefi durumundadır. Son bir sene içinde siyasal polis için gitgide daha özel bir hedef haline geldiğimiz ise bilinmektedir. Parti öncesi sürecin sonuna geldiğimiz açıklandığımızdan beri bu saldırılar yeni boyutlar ve biçimler kazandı. Polis fiziki saldırılarının yanısıra artık psikolojik savaş ve provokasyonlarla da hareketimizi hedef alıyor. Kontr-gerillanın provokasyon yayını "Kızıl Ordu" bir dönemdir artık bize karşı da kullanılıyor. Örgütümüzden kopmuş grup görünümünde ("EKİM-DÖ" imzalı!) provokasyon bildirilerinin ardı arkası kesilmiyor. Çevremize şu veya bu şekilde bulaşmış kişiliği zayıf ve iradesiz bazı unsurların iradesini tümden kırarak onları muhbir-ajan olarak kullanmak için çok özel gayretler gösteriyor. Kuşku yok ki, tüm bu saldırı ve provokasyonlar önümüzdeki günlerde boyutlanarak sürecektir.

Bugüne kadar bu saldırı ve provokasyonları göğüslemek ve boşa çıkarmak için belirgin bir başarı gösterdik. Bunda soğukkanlılık, kararlı ve sarsılmaz bir irade ve elbette doğru bir çalışma tarzının genel çerçevesi belirleyici bir rol oynadılar. (Bu sonuncu etken özellikle legal çalışma araç ve yöntemleri ile illegal çalışmayı doğru bir biçimde birleştirmede ifadesini bulmaktadır.) Bununla birlikte bu sürekli saldırı durumuna karşı alınan önlemlerin politik faaliyet kapasitemizde belli sınırlamalar yarattığı da bir gerçektir. Oysa etkili bir çalışmayla kitlelerle (elbette öncelikle proleter kitlelerle) bir an önce sağlam bir biçimde buluşmaya her zamankinden çok ihtiyacımız var. Saldırılara set çekme başarısını bu doğrultudaki başarılarla birleştirmek durumundayız. Dahası, daha önce de belirttiğimiz gibi, düşman saldırılarından korunmanın, örgütsel yapıyı kökleştirip süreklileştirmenin bundan başka da kalıcı bir çözümü yoktur. Örgütsel kural ve tedbirlerle kendi içinde bir "teknik" korunmadan kiteleler içinde eriyerek siyasal korunma konumuna bir an önce geçmeyi başarmak durumundayız. Elbette bu geçiş sürecinin kendi geçici gereklerinde herhangi bir ihmale düşmeden.

***

İçinden geçmekte olduğumuz siyasal dönemin temel özelliklerini ve sorunlarını geçen sayılarımızda enine boyuna irdeledik. Buradaki sorunla bağlantısı bakımından şunun altını çizmek zorundayız. İçinde bulunduğumuz dönem, bir yandan, açık ve legal çalışma araç, biçim ve yöntemlerinden en geniş ve en etkin bir biçimde yararlanmamız gereken bir dönemdir. Zira yığınların artan eylemli politizasyonu ile Susurluk skandalı sonrasında düzen cephesinde açığa çıkan zaaf ve çatlaklar bu alandaki olanakları çoğaltmaktadır. Fakat öte yandan, tam da aynı gelişmelerin harekete geçirdiği karşı dinamikleri gözeterek, illegal örgütsel yapımızı her zamankinden daha sağlam bir biçimde örmek, korumak ve geliştirmek zorundayız. MGK'nın hummalı karşı önlemlerini, darbe tartışmalarını ve buna paralel olarak ordunun siyasal yaşama gitgide artan dolaysız müdahalelerini hatırlatmak bunun neden böyle olması gerektiğini anlamak için yeterlidir sanıyoruz.

Sağlam bir illegal örgütsel temel üzerinde, etkin ve yaygın bir legalite istismarı -bugün çalışmada özellikle gözetmemiz gereken temel husus işte budur.

EKİM

Gelişen kitle hareketi ve önderlik sorumlulukları

Yaşadığımız dönemden çizgiler

'80 sonrası sancılı, gelgitli bir kitle hareketi ve bu zemin üzerinde gelişimi sürekli ciddi zorlanmalarla yüzyüze olan bir devrimci hareket gerçekliği biliniyor. Çelişik, farklı süreçlerin içiçe, yer yer yanyana yaşandığı, "bir adım ileri, iki adım geri" diye tanımlanabilecek ağır sancılı bir süreç... Özellikle, işçi hareketinin '87-91 yükselişi sonrası aldığı yenilgiyle beraber, bu çok daha açık hissedilir bir olgudur. Kitle mücadelesine karşı düzen cephesinden alınan tutum '80 öncesinden tamamen farklıdır; gelişimine izin vermeden, baştan ezip boğmak temel tutumdur. Devrim cephesinde ise, dünya ve Türkiye'de toplamda alınmış kolay yenilgiler, ezilen yığınların devrimci politik kanallara güvensizliğine zemin oluşturuyor. Buna, devrim cephesinin temel öznesi işçi sınıfının devrimci bir mücadele geleneği alanındaki eksikliği de eklendiğinde, tablo tamamlanıyor.

Sınıf hareketinin '91 sonrası aldığı yenilginin gerek kolaylığı, gerekse sonuçlarının ağır ve uzun süren bir özellik göstermesi, doğrudan bu yapısal nedenlerle ilgilidir. Politik bir duruşa, Türkiye gibi bir devrim ülkesinde doğal olarak devrimci bir politik duruşa duyulan ihtiyaca karşın bundan uzak durma, dar ekonomik mücadelenin dinamiklerini de önemli ölçüde felç eden bir rol oynuyordu.

Ama verili bu durum, düzenin aşamadığı ve ancak yönetmeyi umabildiği süreklileşen bir ekonomik kriz ortamında yaşanıyordu. Bu zemin üzerinde de düzenin siyasi krizinde "Susurluk"la başlayan yeni bir dönemin açıldığını şimdi artık biliyoruz. Düzen cephesince ister gündem değiştirilip örtbas edilsin, ister bazı kelleler harcanarak yeni bir makyaj ve vitrin denemesine girişilsin, bugün yaşanan, düzenin nesnel çelişkilerinin üzeri örtülemez biçimde açığa çıktığı bir politik kriz dönemidir.

Düzenin zorluk ve açmazlarının birikim düzeyi ile bunları aşmaya aday devrimci bir kitle hareketi ve sınıf önderliğinin gelişimi arasındaki muazzam eşitsizlik, hala da içinden geçilen dönemin temel belirleyeni durumundadır.

Kitle hareketinin ekonomik ve politik biçimleri

Rosa Luxemburg'un 1905 Rus Devrimi'nden çıkardığı dersler arasında, kitle hareketinin ekonomik ve politik biçimleri arasındaki ilişkiler, birbirlerine geçiş ve dönüşümler üzerine özlü ve çarpıcı değerlerdirmeler vardır. Özellikle, bir sarsıntı döneminde, kitlelerin attıkları her politik adımın nasıl giderek çok daha geniş kesimleri ekonomik mücadeleye sevkettiği ve bunun tekrar politik bir hesaplaşmaya evrildiğini gözler Rus devriminde. Susurluk sonrası büyük işçi-emekçi kitleleri bir araya getiren merkezi mitinglerin ve belli bir yaygınlığı yakalayan "1 dakika karanlık" sokak eylemlerinin ardından ve yanısıra, ekonomik mücadelenin de belli kesimlerden başlayarak bir ivmelenme içinde olduğu görülüyor. Kamu çalışanlarının eşitsiz zamlara ve yeni yasa taslağına karşı grevli-TİS'li sendika hakkı için mücadelelerinin günden güne, adım adım geliştiğini gözlemlemek mümkün. Ama daha önemli ve etkileyici olan, özelleştirme gündeminde bulan enerji ve maden işkolu işçilerinin eylem ve tavırlarıdır. Özelleştirmeye konu olan maden ve termik santrallerde fiili işgaller, kapılara barikat kurarak teklif veren firmaların yetkililerini içeri almama tutumları, boyutlanarak sürüyor.

En son Çayırhan'da maden ve santral için teklif veren Pak Teknik firma yetkililerinin tartaklanıp dışarı atılması, araçlarının ters çevrilip tahrip edilmesi sözkonusu. İşçilerin sendikacılar tarafından zorlukla yatıştırıldığı, üç gün ocaklara inmeyen işçilerin barut fıçısı gibi olduğu haberleri geliyor. Yine, Sivas Divriği'nde, iş yavaşlatma ve bırakma eylemleri

gerçekleşiyor. Soma, Lüleburgaz, Çayırhan, Yatağan mitinglerinin herbirinde sendikacılar "şalterler ne zaman inecek?" diye işçiler tarafından sıkıştırılıyor. Gelişmeler sadece enerji-maden işkoluyla sınırlı da değil. '96 yılında özelleştirilen Edirne Lalapaşa çimento fabrikasında 13 Şubat günü 7 işçinin işten atılması bardağı taşıran damla oluyor. Genel müdürün evini basan işçiler evin camlarını kırıyorlar ve 19 Şubat'a kadar fabrika işgal ediliyor, üretim en alt seviyeye iniyor. İzmir Ege Seramik'de işçiler, kendilerine rağmen bağıtlanan TİS'e karşı yemek boykotu ve işyerini terketmeme eylemi başlattılar.

Muhtemeldir ki bu örnekler ve liste hızla çoğalacaktır. Militan bir mecraya girmekte bunca zamandır ciddi biçimde zorlanan işçi hareketi için bunların çok çarpıcı gelişmeler olduğuna şüphe yok. Elbette bizde gelişmelerin halihazırda seyri ve temposu kadar niteliği de 1905 Rus Devrimi'nden ve ondan hareketle Rosa Luxemburg'un anlattıklarından henüz çok farklıdır. Fakat yine de, yeni girilen dönemin mantık ve eğilimlerini anlamak için bunlar önemli verilerdir.

Dahası, bu eylemler esas olarak "taşra"da gerçekleşmektedir. Yine, merkezi mitinglere, geçmişten farklı olarak, taşradan ağırlıklı ve canlı bir katılım olduğu biliniyor. Kayda değer bir devrimci etki ve önderliğin olmadığı koşullarda, gittikçe kabına sığmayan, militanlaşan işçi eylemlilikleri taşra için de, Türkiye için de yeni bir olgu. Elbette Türkiye'de metropollerin devrimci kitle ve sınıf hareketinde tuttuğu ve tutacağı merkezi konum değişmemiştir. Fakat taşradaki gelişmeler, düzenin, şovenizmin yedeği durumundaki çok geniş yığınların bu nispi uyanışını, metropollerdeki hareketi besleyip güçlendirecek yeni ve güncel bir imkan olarak anlamak durumundayız.

Dahası, '97 yılı, gerek özelleştirme saldırısı ve TİS dönemi gerekse geniş kitlelerin günden güne ağırlaşan yaşam koşulları nedeniyle, sert mücadeleleri dayatıyor. Politik ve ekonomik mücadele süreçlerinin ardarda ve içiçe yaşanacağının, yer yer birleşip birbirine güç katacağının, militanlaşacağının da ilk öncüllerini ortaya koyan ve şimdi yanında taze taşra güçlerini de bulan bir sınıf ve emekçi kitle hareketinin gelmekte olduğunun pek çok işareti ortaya çıkmıştır. Yer yer belli duraklamalar, sancılar ve gelgitler yaşansa da hızla büyüme potansiyeli taşıyan yeni bir kitle hareketi dönemine girmekte olduğumuzu söylenebilir. Sözde RP ye karşı görünen bütün darbe tehdit ve tartışmalarının gerçek hedef ve işlevi de bu gelişmelerde karşılığını bulmaktadır.

Dönem ve parti

Bu döneme işçi sınıfı devrimcileri somutlaşan ve pratik olarak gündemleşen bir parti iddiası ile girdiler. Bu, büyük bir şans ve bir o kadar ağır bir sorumluluk anlamına geliyor.

"'94 Dönemeci" ile ortaya koyduğumuz, ama somutta '95 ve '96 yıllarında aldığımız bir yol ve bir dönemeç sözkonusu. Şimdi örgütümüz esas olarak sınıf içindedir ve kökleşip derinleşmenin sorunlarını yaşamaktadır. İdeolojik-politik olarak partiyi kucaklamaya hazır birikimini politik-örgütsel olarak da parti kimliğinde somutlamanın öngünündedir. Eksik ve zayıflıklarımız her ne olursa olsun, kesinlikle bu yeni düzeyin adımları atılıyor, bunun sancıları yaşanıyor. Sınıf çalışmasında bükülmez bir ısrar ve fabrikalarda kökleşme yönünde attığımız ciddi adımlar, şimdi bizi yeni, daha ileri mevzilere taşıyacak bir sıçrama tahtası oluşturmuş bulunuyor.

Gelişmenin mantığını kavramak ve eldeki imkanlara doğru bir gözle bakabilmek, şimdi, yürünecek yolun garantisi ve temel bir önşartı durumundadır.

Politik önderlik kapasitesine ulaşmalıyız

Mahalli örgütlerimiz, sınıf ve fabrika çalışmasında aldıkları somut mesafeyi ve tuttukları mevzileri bölge ve sektörlerinde genel bir politik önderlik düzeyiyle birleştirmek sorumluluğuyla yüzyüzedirler. Bulunan fabrikalarda yapılan çalışmalardan alınacak güç ile de beraber bölgenin/sektörün bütün bir ileri, öncü işçi-emekçi potansiyelini tanımak, bunların oluşan platformlarına katılıp müdahale etmek, ileri öncü kuşağın beraber hareket edebileceği taktik platformları bizzat oluşturmak sorumluluğuyla yüzyüzeyiz. Bu, sendika ve kitle örgütlerinden azami düzeyde bir

yararlanma, açık, yarı-açık ve gizli çalışma biçim ve yöntemlerinin yaratıcı bir birliği, muazzam bir politik insiyatif, önderlik bakışı ve girişkenlik demektir.

Fabrika işçilerinin, kamu çalışanlarının ve semt emekçilerinin çok değişik platformlarına müdahale ve önderlik etmek zorundayız. Kitle önderleri ile kurulacak iyi bir diyalog ile buralara hızla nüfuz etmek zorundayız. Buralardan alınacak güçle bölgesel/sektörel düzeyde öncü işçi platformları, taktik şiar ve tutumları örgütlemek, tek tek insan kazanmayı aşıp öncüyü ve kitleler işyeri temelinde örgütlemek yoluna gitmeliyiz. Bugünün önemli güncel görevleri bunlardır.

Bunlar ancak açık bir bilinç, muazzam bir hırs ve enerji ile kazanılabilir ve mutlak kazanılması gereken hedeflerdir. 3. Genel Konferansımızın mahalli önderlikler vurgusu, bu çerçevede şimdi çok daha somut bir hedeftir.

Özgül çalışmayı genel politik çalışma ile bütünleştirmeliyiz

Politik bir kitle hareketi döneminde, komünist bir örgüt, dikkat ve enerjisini kısmi olandan genel olana çevirir. Önümüzdeki dönem böyle bir dönemdir. Fakat bu durum somut sürecin özgünlüklerini görmeyi hiçbir biçimde engellemez, engellememelidir. Tersine genel her zaman bu özgünlükler ile birlikte bir anlam kazanabilir. Sınıf kitlelerin yakıcı ekonomik sorunları için giriştiği/girişeceği mücadeleleri önderlik edebilmek, hem bu mücadeleleri genele bağlayabilmek, hem de sınıfın öncüsünü kazanıp kitlesine önderlik yeteneği kazanabilmek için vazgeçilmezdir. Sürecin bu mücadeleleri kendiliğinden ortaya döktüğü ve dökeceği açıktır. Fakat bu uyanışın henüz ilk evresinde bu taktik platformları bizzat biz oluşturmak, formüle etmek ve genel hedeflere bağlamak, bu zemin üzerinde öncüleri, buradan alınan güçle kitleleri harekete geçirmeyi başarmak durumundayız.

Sürecin daha ileri evrelerinde, önderlik görevlerinin bütün bir ağırlığı yönetici politik hedef ve görevlere kayabilir. Sıçramalı gelişecek dinamik bir sürecin değişimlerine ayak uydurabilmek, devrimci iddia ve önderliğin sınanacağı esas alandır.

Geçtiğimiz yıllar bizim için, genel bir faaliyetten hedefli, somut bir fabrika ve sınıf çalışmasına geçmek, fabrikalarda "talebe devrimciliği"nin özelliklerinden sıyrılıp kitleler üzerinde ağırlığı olan politik birer işçi önderi özelliklerini kazanmak için inatçı ve sabırlı bir mücadele dönemi oldu. Bu, bütün devrimci grupların sınıftan kaçtığı görece durgun bir dönemde, açık bir ideolojik bilinç ve sınıfsal cüretle başarılabilir bir görevdi. Ve biz bunu asgaride başardık. Fakat bu durum, diğer bazı etkenlerle de birleşerek, bizim genele yönelik politik faaliyet kapasitemizde belli bir sınırlılık da yarattı. Şimdi sözlü, yazılı her biçim ve yöntemde genel politik faaliyeti yeniden güçlendireceğimiz bir evreye girmek durumundayız. Bu, bu alanda değerlendirilecek yeni güçlere ulaşmak ve varolan kapasiteyi katlamak demektir. Yazılı ve görsel olanı, sözlü olanla ve bizzat örgütleyip harekete geçirilenle birleştirmek demektir.

Dönemi partiyle omuzlayacağız

EKİM, çıkışından itibaren, kendisini devrim sorumluluklarına göre konumlandırdı, görevlerini böyle anladı. Bizim için parti iddiası, somutta bu devrimci sorumluluğun ete kemiğe bürünmesi demekti. Ya bu iddianın altında ezilirsek diye düşünmedik. Ezilirsek devrimin görevleri altında ezilecektik ve bu hala da böyledir. Ama tersi bir varlık biçimi, adı ne olursa olsun, devrimci sınıf önderliğinin varlık biçimi olamazdı.

Bir çokları ortaya konulan iddia ve hedefleri takvim yıllarına sığdırılmaya çalışılan suni, zorlama hedefler olarak anladı. Sorun ve hedefler biçimsel yönleriyle tartışıldı. Bu türden dar kafalılıklara aldırmadan yolumuzu yürüdük ve bugüne geldik. Şimdi hem bizim, hem ülkenin bir dönemi geride kalıyor. Omuzlarımızın darlığına bakmadan, şimdi yeniden bir bütün olarak devrimin, proletaryanın devrimci sınıf iktidarının görevleri altına gireceğiz. Eğer ezecekse bu bizi ezmelidir.

EKİM, herşeyden önce, devrimci proletaryanın iktidar hırsı ve perspektifi demektir. Ellerimizdeki parti, bir sınıfın, devrimci proletaryanın sınırsız savaşma, yıkma ve kurma isteği, cüreti, iradesi demektir.

Kerem CENK

Kadın mücadeledeki yerini alacaktır

Kadın işçiler, "uysal" ve ucuz işgücü olarak, emek yoğun ve kalifiye gerektirmeyen işlerde çalıştırılırlar. Tekstil, gıda, hizmet gibi sektörlerde, yanısıra da ücretsiz olarak çalıştırıldıkları ev işleriyle işgücünün yeniden üretilmesini sağlarlar. Ev işleri için ayrı bir ücret almadan çalışan kadınlar, hem kendilerinin hem de eşlerinin bir sonraki günlük çalışmaya hazırlanmasını sağlarlar. Ücretinden başka geliri olmayan işçi ailelerinde, kadınların ve çocukların da çalışması bir zorunluluktur. Ailenin bütün bireylerinin çalışmasıyla ancak geçinilir hale gelinmiştir. Ne kadın ne de erkek işçinin aldığı ücret tek başlarına kendi masraflarını karşılamaya bile yetmemektedir. Kadın işçiler, hem üretimdeki rolleri hem de toplumsal yaşamdaki rolleriyle düşünülmek zorundadır. Üretim alanındaki rollerinin geçici ve istenmeyen bir durum olarak görülmesi kadın işçiler arasında bile yaygın bir anlayıştır. Ailenin geçimine bir süre katkıda bulunmak ve daha sonra eve, klasik toplumsal rolüne geri dönmek üzere iş yaşamına katılan kadın işçiler, ekonomik olarak "bağımsızlıklarını" kazansalar bile toplumsal rollerinin bağlarından kolayca kurtulamazlar. Akıllarında hep çocukları, hangi yemeği pişirecekleri, giyim kuşam, ev işleri vb. vardır. Sendikal örgütlenmeye ayıracak zamanları bile oldukça sınırlıdır. Gelenekler ve alışkanlıklar nedeniyle de politikadan uzak durmak isterler.

Üretim sürecinde yer almak, koca, baba ve ağabey vesayetinden "bağımsız" olarak birşeyler üretebilmek kadın işçilerin bilinç, davranış ve alışkanlıklarında önemli değişikliklere neden olur. Kendilerine güvenleri artar. Ne var ki evlilik, gebelik, doğum, çocukların bakımı ve ev işleri kadınların iş yaşamlarını sık sık kesintiye uğratır. Kapitalist üretim süreçleri içinde kadın işçiler "istikrarsız" bir işgücü olarak değerlendirilir. Sermaye sınıfı, bu durumu kadın işçilerin ücretlerini düşük tutmanın gerekçesi haline getirmiştir. Hamile kadınlar işten hemen atılmakta, özellikle emek yoğun işler için bekar kadınlar tercih edilmektedir. Tekstil sektöründe gece mesailerine kalmak istemeyen kadın işçiler hemen işten atılmaktadır. Çocuk yaştaki genç kadın işçiler öncelikle işe alınmakta ve belli bir yaştan sonra işten çıkarılmaktadır. Aynı işi yapan kadın işçiler erkek işçilerden daha az ücret almakta ve tensikatlarda en başta gelmektedirler.

Sermaye sınıfı kendi çıkarları doğrultusunda işçilerle işsizleri, kadın işçilerle erkek işçileri, Kürt işçilerle Türk işçileri, genç işçilerle orta yaşlı işçileri, Alevi işçilerle Sünni işçileri karşı karşıya getirmek için elinden geleni yapmaktadır. Kadın ile erkek işçiler arasındaki yapay ayrım, kadınların sınıf mücadelesine daha aktif katılmaya başlamalarıyla birlikte daha kolay etkisizleştirilebilmektedir. Özellikle kadınların çoğunluğu oluşturduğu iş yerlerinde mücadelenin sürükleyicileri kadın işçiler olmaktadır. Cinsiyetçi baskıya ve çifte sömürüye maruz kalan kadın işçiler mücadelede daha kararlı ve militan bir tarzda öne atılmaktadırlar. İşyerindeki mücadelenin dinamikleri eviçi baskı ve sömürünün sorgulanmasını da beraberinde getirmektedir. Kadın işçiler işyerlerindeki mücadeleden aldıkları güçle koca, baba, ağabey baskısını ve feodal yargıları aşmayı da öğrenmektedirler.

Aynı örgütsel yapı içinde hakları için mücadele eden kadın ve erkek işçiler birbirlerine güvenmeyi öğrenirler. Bu güvenin sağlam bir zemine oturması mücadelenin kararlılığını ve zaferini belirleyecek kadar önemlidir. Çünkü patron bu arada boş durmaz. İşçiler arasındaki her türlü ayrımı, güvensizliği, çekişmeyi

kullanarak mücadeleyi bölmeye çabalar. Kadın ve erkek işçilerin birbirleri hakkındaki gerici ön yargılarına seslenir. Bu saldırıları boşa çıkartabilmek için eylemin örgütlenmesine kadınların da aktif katılımını sağlamak gerekir. Eylem komitelerinde kadınların da temsil edilmesi, kadın işçilere özgü taleplerin erkek işçiler tarafından da sahiplenmesi ve sonuna kadar savunulması sağlanmalıdır. Aynı iş süresine aynı ücret, kreş hakkı, doğum izni, işyerindeki tacizlerin ve kötü muamelenin önlenmesi vb. talepler sadece kadınları ilgilendiriyor gibi gözükse de, son tahlilde bir bütün olarak tüm işçilerin çıkarlarına olan taleplerdir. Sendikal örgütlenme alanında kadın işçilerin de yönetime aktif olarak katılmasının önündeki engellere karşı özel bir mücadele yürütülmelidir.

Geleneklerin ve feodal değer yargılarının baskısı altındaki kadın işçilerin sınıf mücadelesine kazanılması sabırlı ve programlı bir çalışmayı gerektirmektedir. Kadın işçiler eğitimsizlik, erkeklerin vesayeti altında yaşamaya alışmışlık vb. nedenlerden dolayı politik sınıf bilincine çok yabancıdırlar. Sistemin ürettiği haksızlıklar, yolsuzluklar, ahlaksızlıklar vb. konularda duyarlı olsalar bile, bunların kendiliğinden siyasal bir bilince dönüşmesi oldukça güçtür. Kadın işçilere dönük çalışmada çok daha yaratıcı yöntemler geliştirilmelidir. Sendika toplantılarına katılamayan kadın işçiler için işyerinde ya da evlerinde toplantılar düzenlenebilir. Kadın işçilerin özellikle duyarlı olduğu konulardan yola çıkılarak eğitilmesi gerekmektedir. Haksızlıklara karşı tepki gösterme, sessiz kalmama refleksinin kazandırılması önemlidir. Özellikle, işyerinin dar sınırları içinde yaşanan haksızlıklar, aşağılama ve taciz olayları karşısında kadınların pasif ve seyirci konumda kaldıkları koşulda, ümitsizlik ve çaresizlik içinde kaderlerine razı olma durumu çok sık gözlenebilir. Ancak bu türden olaylara içten içe tepkinin ötesinde net bir tavır konulduğunda, kadın işçiler hızla harekete geçebilirler. Ustanın, kadın işçilerden birine karşı cinsel tacizde bulunması durumunda, kadın işçiler, işten atılma korkusunu aşıp buna karşı direnen arkadaşlarını yalnız bırakmazlar. Salt bu nedenden dolayı tekstil işkolunda kendiliğinden küçük eylemlere sıkça yaşanır. Genellikle de tacizi yapan ustanın işten atılmasıyla ortalık yatıştırılır.

Aile kurumunun "kutsallığı" içinde korunuyor görüntüsü altında sömürülen, eve hapsedilmek istenen kadınların bu gerici değerlerin boyunduruğundan kurtulmak için işçi sınıfının sosyalizm mücadelesine katılmaktan başka seçenekleri yoktur. Yalnızca toplumsal gerici değerlerin değiştirilmesi ve erkek cinsiyle hukuksal eşitlik için verilecek mücadelelerin yetersiz, güdük kalacağı kolayca görülebilir. Sermaye düzeni kadınların toplumsal rollerini kendi çıkarları doğrultusunda düzenlemeye devam etmektedir. Ucuz işgücü olarak üretim süreçlerine çekilen kadınlar, işsizliğin arttığı dönemlerde evlerine geri gönderilir. Savaş zamanlarında çocuk doğurmaya, "barış" zamanlarında ise doğum kontrolüne teşvik edilirler, evde ana olarak kutsanan kadın, "sokakta" fuhuş sektöründe bir mal olarak satılır vb. Bütün bunların köklü bir çözüme kavuşması için sosyalizm mücadelesi bir ön koşuldur. Kadın, kendi cinsel kimliğinden utanmaksızın toplumdaki saygın yerini alması, toplumsal süreçlerde eşit olarak söz sahibi olması için verdiği mücadele karşısında sermayenin siyasal iktidarını bulacaktır. Bu iktidarı yıkmayı hedefleyen işçi sınıfının sosyalizm mücadelesiyle ezilen cins olarak kadınların mücadelesi birleşmek zorundadır. Bu birliktelik en somut ifadesini kadın ve erkek işçilerin omuz omuza verecekleri mücadelede bulacaktır.

Anadolu'nun kadın işçileri de tarihte sınıf kardeşlerinin sergilediği cesaret ve kararlılığı gösterecek ve sınıf mücadelesinin neferleri olacaktır. Tarihdeki pek çok şanlı direnişin ve devrimin altına imzalarını atan kadın işçiler hiç kuşku yok ki, işçi sınıfının komünist partisinin kızıl bayrağı altında Anadolu devriminin de yapıcılarından olacaktır. Komünistler bu bilinçle kadın işçi kitlesinin kazanılmasına özel bir önem vermek zorundadırlar.

Ö. ESİN

Ege'de yeni yılda sınıf ve kitle hareketi

Kasım '96 ve Şubat '97 tarihleri arasında Ege Bölgesinde çeşitli nedenlerle ve çeşitli alanlarda bir dizi eylemlilik gerçekleşti. Bu eylemlerin dışında merkezi olan Ankara mitinglerine (14 Aralık KESK ve 5 Ocak Türk-İş) katılım da oldukça fazlaydı. İzmir'den katılımı sınırlamak için alınan özel önlemlere rağmen kendiliğinden bir ilgi vardı. Kasım başında Susurluk'taki kazayla ortaya çıkan devletin kirli çeteci yüzünün yaratmış olduğu tepkilerin yeni dönemde yaygın kitle eylemlerinin gelişmesinde olumlu bir katkısı oldu. Bu eylemleri kendi içinde sınıflandırarak aktarıyoruz.

1) Özelleştirmeye karşı direniş ve mitingler:

* Soma'da özelleştirmeye karşı gerçekleştirilen (3 Şubat '97) mitinge 7 bin kişi katıldı. Daha öncesinde, bölge işletmelerinde çalışan kamyon şöferleri de tam katılımı sağlayarak Soma'da bir bandoyla protesto gerçekleştirmişlerdi. Tes-İş'in milliyetçi temele çekmeye çalıştığı eylemde yaygın bir tepki ve hoşnutsuzluk hakimdi.

* Yatağan Termik Santrali işçilerinin, özelleştirilmesi gündemde olan işletmeye talip olan yabancı alıcı şirketin, işletmeyi görmek istemesi üzerine bir günlük tam katılımlı pasif işgal eylemi, Güney Ege Linyit İşletmeler (GELİ) işçilerinin özelleştirmeye karşı imza kampanyası başlatması. Yatağan Termik Santrali işçilerinin T. Çiller'in Marmaris'e gitmek için geçmek zorunda olduğu Koca Söğüt karayolunu bir süre trafiğe kapatma eylemi.

* İzmir liman işçilerinin çeşitli günlere yayılan özelleştirmeye hayır eylemleri (işletme içinde) gerçekleşti.

2) Sendikalaşma-ücret talepli eylemler/ hareketlilikler:

* Aralık başından itibaren Petkim-Aliağa (ve Yarımca) işçilerinin ücret skalalarının düzenlenmesi için sevkiyatı durdurma, işi yavaşlatma eylemleri ayın sonunda anlaşmayla sonuçlandı. Eylem aktif olarak 4-5 saat sürdürüldü.

* Fırın işçilerinin sendikalaşmak için yürüttükleri çalışmalar.

* Tekstil sektöründe bu yönde küçük ve kesikli girişimler (En son Germaturk'ta işten atılmalar yaşandı.)

* Buca Hipodrom'da 400 seyis (sendikal örgütlenme ve ücret talebiyle) bir gün iş bıraktılar. Adana ve İstanbul'da toplam 3 bin seyisin katılımı sağlandı.

* DYO Kula'da toplu iş sözleşmesi nedeniyle bir hareketlilik yaşanıyor.

* Batıbeton fabrikasındaki kamyon şoförlerinin Tümtis'e üye olmak için yürüttükleri çalışma işyerini terketmeme eylemi şeklinde sürdü. Belli bir kazanımla sonuçlandı.

3) Demokratik kitle eylemleri

* Bergama'da emperyalist Eurogold şirketinin siyanürle altın arama girişimleri uzun bir süredir yöre halkının protesto ve gösterilerine neden oluyor. Eylemler (referandum, geziler, mitingler, kahve toplantıları, bildiri dağıtımı, afiş vb.) zaman zaman devletin kolluk güçleriyle çatışma kertesine kadar geliyor.

* Bornova Yetiştirme Yurdu öğrencilerinin sürgün edilen müdürlerini geri aldırmak için yol kesme, toplu basın açıklaması eylemleri. (15 Şubat '97)

* Barolar Birliği'nin düzenlediği miting. (22 Şubat)

* Bir dakika ışık kararma eylemleri. Bornova, Buca, Çiğli (Egekent, Gültepe, Cumhuriyet), Karşıyaka, Menemen, Torbalı, Tire, Konak'ta sokağa taşan eylemler.

4) Geceler/Konserler

* Eğitim-Sen 2 No'lu Şubenin kuruluş yıldönümü şenliği yoğun bir katılımla gerçekleşti. Coşkulu ve kalabalık bir kitle vardı. (5-6 bin)

* DİSK'in 30. kuruluş yıldönümü gecesi.

Geçen yıl sermaye devleti İzmir'de en küçük bir konsere, geceye ve kutlama şenliğine izin vermeyerek korkusunun ne kadar haklı olduğunu göstermişti. ÖDP'nin gecesi, F. Tunç

ve bazı sanatçıların bu yasaktan nasibini alması bu korkunun-kaygının nereye kadar uzandığını görmek için küçük örneklerdi. Çok ruhsuz ve tümüyle bir teslimiyet çizgisi içinde gerçekleşen Tüm-Sağlık Sen gecesi dışında, neredeyse salonlar devrimci, sendikal etkinliklere kapalıydı.

Devrimci, demokrat ve duyarlı insanların burada gecelere (eylemlere olduğu kadar olmasa da) belli bir ilgisi var. Bu ilgi Eğitim-Sen gecesinde gözlendi. Asıl patlama DİSK'in gecesinde gerçekleşti. 15 bin civarında bilet satışı gerçekleşti. Katılımcıların önemli bir bölümü salona sığmadı. Geceye devrimciler hakim oldu. Devrimci sloganlar tüm uyarılara rağmen sıkça atıldı. Salonda bildiri dağıtımı, kuşlama çalışmaları yapıldı. Devrimci pankartlar asıldı. Sınıf Sendikacılığı Hareketi (Atılım çevresi), İş ve Ekmekçiler, Kaldıraç, TİKB, EKİM ve Kızıl Bayrakpankartlarını astılar. Polisin tehdit ve uyarılarına rağmen bu pankartlar gecenin sonuna kadar asılı kaldı. Bu olumlu ve devrimci havayı gölgeleyen bazı gelişmeler de yaşandı. Öncelikle grup ve örgütlerin zaman zaman slogan yarışına girmeleri, hatta bu slogan yarışının bazı sürtüşmelere yol açması (DHKP-C ve EMEP, MLKP'liler ile İP arasında) işçiler tarafından hoş karşılanmadı. Gecenin anlamına ve ruhuna uygun yapılmayan sıkıcı konuşmalara karşı katılımcıların tepkilerini alkışlarla ifade etmesi olumluydu. Fakat, Arif Sağ'ın haklı olarak tepki çeken geri konuşmasına karşı onu ciddiye almak anlamına gelen ve kısır bir çekişmeye neden olan bir duruma da düşmemek gerekiyordu. Bazı Alevi-katılımcı işçiler Arif Sağ'a gösterilen bu tepkiye tepki olarak salonu terkettiler. Gecenin başarısız ya da zayıf kalan yanı, işçi katılımının düşük olmasıydı. 8-9 bin kişilik katılımcının çoğu genç ve işçi kökenli olmayan insanlardan oluşuyordu.

"Yaşasın sınıf dayanışması!", "Yaşasın devrimci dayanışma!", "Yaşasın devrim ve sosyalizm!", "Susma, sustukça sıra sana gelecek!", "Faşizme karşı omuz omuza!" gecede en çok sahiplenilen sloganlar oldu.

***

EKİM'ci komünistler olarak, başta Demir-Çelik işçileri olmak üzere bu geceye katıldık, çıkardığımız bildiriyi dağıttık, kuşlama yaptık. Ancak salonun tıklım tıklım dolması, hedeflediğimiz biçimde konumlanmamızda ve bazı müdahaleleri etkin bir biçimde yürütmemizde güçlükler çıkardı.

Devrim mücadelesi ve gençlik

(Başlarafı s.11'de)

hareketin pratik ihtiyaçlarına yanıt verme noktasında bazı sınırlılıklar nedeniyle pek verimli olamaz. O, kaçınılmaz biçimde en verimli ve en etkin olduğu alanda (fabrika ve sınıf çalışması temelinde) konumlanmak ve çalışmak durumundadır. Günde 8-10 saat çalışan bir işçi, sınıf hareketinin damgasını vurmadığı bir kitle hareketine kişisel-örgütsel insiyatifini ve enerjisini bu nedenle verimli olarak katamayabilir. Böyle bir durumda komünist hareketin genç ve dinamik unsurları, bu boşluğu doldurmak konusunda daha aktif bir rol oynayarak sorumluluklarını yerine getirmelidirler. Böyle dönemlerde, her bir genç komünist ayaklı bir propaganda makinesi gibi çalışmalıdır. Bu ayakların üzerindeki bilinç ve yürek sağlam olduğu ölçüde, o sık sık kullanılan tarihsel söz de anlamını bulacaktır. "Gençlik gelecek, gelecek sosyalizmdir"! "*Yığınların kendiliğinden atılımı ne kadar büyük olur, hareket ne kadar yaygınlık kazanırsa, sosyal demokrasinin* (komünistlerin) *teorik siyasal ve örgütsel çalışmasında yüksek bir bilinç zorunluluğu o kadar çabuk ortaya çıkar*". (Lenin)

Bu bilinçle görevlerimize sarılalım.

K.ERHAN

Devrimci Gençlik Hareketi

Genişletilmiş 2. Baskı

EKSEN YAYINCILIK

Gençlik güç ve enerjisini işçi sınıfının kurtuluş mücadelesine katmalıdır!

Devrim mücadelesi ve gençlik

Gençliğin mücadele tarihi, her türden gerici, baskıcı ve sömürücü düzene karşı başkaldırının tarihidir. Gençliğin gericileşmiş, miadını doldurmuş düzenlere karşı bu mücadele geleneği, dün olduğu gibi bugün de sürüyor. Tarihte hiçbir devrim yoktur ki, gençliğin gücünü ve enerjisini arkasına almadan başarılı olsun. Spartaküs'ün öncülüğündeki köle ayaklanmaları, Fransız Devrimi, Paris Komünü, Ekim Devrimi, geçmişteki ulusal kurtuluş mücadeleleri ve bugünün Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinde gençlik, barikatların arkasında, savaş meydanında düzene karşı devrimin, gericilik karşısında geleceğin kavgasını vermiştir, vermektedir.

Bu hep böyle olacaktır. Gençlik, köleliğe, sömürüye, eşitsizliğe ve çürümüşlüğe karşı toplumun devrimci damarı olarak atmaya devam edecektir. Yazılı belgelerimizde de vurgulandığı gibi, sömürü ve eşitsizlik üzerine kurulu hiçbir toplumsal-siyasal sistemin gençliği kazanma şansı yoktur. Gençliğin toplumsal-siyasal yaşamındaki bu özel tarihsel konumunu hesaba katmayan anlayışlar da, onu toplumsal-siyasal devrim projelerinin merkezi gücü olarak tanımlayanlar da, gençlik ile devrim arasındaki ilişkiyi yanlış bir biçimde ortaya koymaktadırlar. Birinci anlayış, gençliğin dinamik gücünü içinde barındırmasının da özel etkisiyle militan bir çizgiden uzaklaşır; reformizme, konformist ve ekonomist çizgiye teslim olur. İkinciler ise, sınıflar mücadelesinin önemini, imkan ve ihtiyaçlarını hiçe sayarak, merkezine koyduğu gençliğin devrimci bilincinin ve örgütlülüğün küçük-burjuva sınıfsal zaaflarını ve dayanaksızlığını daha baştan mücadele içinde aksettirir.

Gençliğin ve gençlik çalışmasının siyasal sınıf mücadelesi içindeki rolü ve konumu konusunda saflarımızda da kimi genç yoldaşlarımız üzerinden bazı muğlaklıklar yaşanıyor. Gençlik çalışmasındaki bir dönemdir sürmekte olan ataletin ve programsız çalışmanın arkasında bu muğlak tutumun belli bir payı vardır. Ama her şeyden önce gençlik sorunu ve çalışması konusunda merkezden beklemeci ve atıl konumun bir sonucudur yaşananlar. Şimdiye kadar yürütülen eğitim çalışmaları ve bazı tartışmalar üzerinden kimi noktalara yeniden açıklık getirmek üzere herkes bu tartışmaya (yazılı olarak) dahil olmalıdır.

1. "Gençlik gelecek, gelecek sosyalizmdir" "gençliği kazanmak devrimi kazanmaktır" vb. özlü formülasyonlar, gençlik ile kurulu gerici düzenler arasındaki çatışma ve çelişkilerden, devrimci bir sınıfın (proletaryanın) programı çerçevesinde gençliği kazanmayı ifade etmektedir. Buradan proleter bir sınıf çalışmasından koparılmış, sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarından bağımsızlaştırılmış bir gençlik çalışması çıkartılamaz. Bunu savunan anlayışlara karşı siyasal-ideolojik mücadele, küçük-burjuva akım ve örgütler nezdinde, ülkemizde de yıllardır somutlanmış olup ve tarafımızca yol açtıkları zaaflar eleştirilmiştir. Engels'in "biz gençliğin partisiyiz- öyle olmaya devam edeceğiz" biçimindeki sözlerini Lenin çok özel bir tarzda vurgular. Bu ifadede gençliğin rolü, yukardaki tarzda küçük-burjuva bir yönelişe kapı açmak bir yana onu mahkum eden bir ideolojik içerik taşımaktadır. Her iki önder de gençliği, genel ve muğlak bir toplumsal kategori olarak tanımlamadığı gibi, yalnızca akademik alanda biriken devrimci gençlikle de sınırlamamıştır. Onlar, biz gençliğin partisiyiz derken, ağırlıklı olarak işçi sınıfının genç neferlerini içinde barındırmaktan kaynaklanan bu özel ve önemli durumu vurgulamışlardır. Devrimi örgütleyecek bir partinin, devrimi yapacak olan bir sınıfın bu yönelişte olmasından daha doğru ve doğal ne olabilir? Buradaki ifade ve vurguyu başka bir şeyle karıştırmamak gerekir.

2. Bununla bağlantılı olarak, yanlış yorumlanan bir durum da, gençlik mücadelesinin kendi gündemine ilişkin tespitlerde ortaya çıkmaktadır. Kısaca ifade edersek, biz "bağımsız bir gençlik" hareketinin

kendisini anlamlı, ancak yetersiz buluyoruz. Doğaldır ki, bu hareketin ürünü olarak bir gençlik örgütü de aynı yetersizlikle malul olacaktır. Daha açıkça söylersek; akademik ve demokratik talepler etrafında bütünleşen bir gençlik hareketi ve örgütü ihtiyacı vardır. Biz böyle bir hareketin ve örgütlenme çalışmasının içinde yer almak zorundayız. Ne var ki, gençlik içindeki çalışmamızın tüm kapsamı ve hedefi bununla sınırlanamaz. Nasıl ki bugün işçi sınıfının siyasal iktidar aracı olan bir partiyi inşa etme sürecinde, sendikal çalışmalardan iktisadi hak taleplerine kadar bir dizi mücadeleye katılıyor, onu destekliyor, hatta bu talepler etrafında siyasal bir çalışma yürütüyorsak, aynı şey gençliğin akademik-demokratik mücadelesi için de geçerlidir. Devrimci demokrasiden bizi ayıran nokta, akademik-demokratik, sendikal vb. çalışmaya destek verip vermemek değil, bu talepleri siyasal iktidar mücadelesi hedeflerine bağlama, hareketi ileri çekme noktasındaki yaklaşımımızdan kaynaklanmaktadır. "*Bu koşullar içinde sosyal-demokratlar eğer akademik harekete karşı çıksaydı büyük bir yanılgıya düşmüş olurdu. Partimize bağlı öğrenci grupları tersine, bu hareketi desteklemek, ondan yararlanmak ve onu genişletmek için ellerinden gelen her şeyi yapmaları gerekir.*" (Lenin, *Gençlik Üzerine*, s.163)

Kısacası, akademik-demokratik mücadele içinde yer almak, onu ileri hedef ve taleplere çekmek noktasındaki tavrımız Lenin'in ifade ettiği çerçevede anlaşılmalıdır.

3. Tartışmalar içinde geçen, "gençlik bağımsız örgütlenme ve çalışmasına girişmelidir, görev ve sorumluluklarını yerine getirmelidir" şeklindeki ifade bize dönük bir sorun bağlamında dile getirilmiştir. Bugün, halihazırda EKİM'in gençlik çevresi ve sempatizanları, kendi alanlarına dönük bağımsız bir çalışma düzeyi ve kapasitesinin gerisindedirler. Merkezden bekleme tavrı sözkonusudur ve bu bir boşluk ve atılık yaratmaktadır. Gerek perspektif ve araçların oluşturulması, gerekse bizzat gençlik çalışmasının yürütülmesi için, merkezi örgütümüz ve kadrolarımız olmadan gençlik neden kendi gündemine ve alanına yönelik bir çalışma içinde değildir, sorusunun karşılığı olmak üzere ifade edilmiştir. Kendi gündemine ilişkin politikaları dışarıdan takviye alarak belirleme biçiminde yaşanan bir atılık ve insiyatifsizlik sözkonusudur. Bu, Ekimci Genç Komünistlerin acilen çözmesi gereken temel bir sorundur. Gençlik yayın organı çıkmadan bir çalışma yürütemeyiz diyen genç yoldaşlarımız, böyle bir yayının süreklileşmesi için ne yapıyorlar, katkıları nedir? İşte atılık ve hazırcılık kendini böyle ortaya koyar.

Tekrarlıyoruz; gençlik kendi alanına dönük çalışmayı örgütleme hedefini başarmak üzerinden bakmalıdır soruna.

4. Türkiye işçi sınıfının politikleşme sancıları çektiği bir döneme denk düşen kitlesel hareketlerin boy verdiği bir süreçten geçiyoruz. Henüz hareketin merkezini işçi sınıfı oluşturmuyor. Biz bunun çabası içindeyiz. İşçi sınıfının biraz daha gerilerden, ancak küçük-burjuva sınıf ve katmanların daha açıktan yaşadığı siyasallaşma sürecinde görevimiz açıktır. Böyle bir dönemde gençlik, kendi alanında bir boşluk ve atılık yaşamak bir yana, sınıf ve kitle çalışması içinde daha aktif yeralmak görev ve sorumluluğuna sahip olmalıdır. Bugün sınıf hareketinin öne çıkması, ona yapılacak öncü komünist müdahaleye sıkı sıkıya bağlıdır. Ekimci Genç Komünistler, böyle bir müdahalenin pratik görevlerini üstlenme konusunda daha aktif bir rol oynamak durumundadırlar. Bugün, böyle bir müdahale içinde olan kimi genç yoldaşlarımızda bir tutukluk, hatta bir yabancılaşma gözleniyor. Bu özünde, sınıfa ve sınıf mücadelesine yabancılaşmanın bir ifadesidir. Elbette burada sözünü ettiğimiz ilk pratik faaliyetini böyle bir çerçevede gerçekleştirmenin yarattığı çekingenlik değildir. Bizim kastettiğimiz, görece daha ileri genç yoldaşlarımızın, bilinçli ya da bilinçsiz olarak sınıfa yönelik çalışmayı yeterince sindirememeleri, atılgan, canlı bir performans gösterememeleri, faaliyetin anlamını yeterince kavrayamamalarıdır. Açıkçası bu durum, gençlik alanındaki boşluğun ve atılığın bir yansımasıdır.

Kitlesel eylemliliklerin geliştiği, toplumsal hareketliliğin yükseldiği dönemlerde, bir genç komünistin hareket içindeki önemi daha da artar. Eğer, kendi bulunduğu sınıf zemininde ve alanında böyle bir hareketin karşılığı yoksa, bir işçi taraftar ya da sempatizan, genel kitlesel

(Devamı s.9'da)

30. kuruluş yılında DİSK

DİSK 30. kuruluş yıldönümünü, düzenlediği şenlikler ve Hilton'da verdiği bir resepsiyonla kutladı. Bol sanatçılı şenlikler hayli gürültülü fakat son derece ruhsuz bir biçimde geçiştirilmeye çalışılırken, Hilton'daki resepsiyon oldukça medyatikti. Burjuva medya şenliklerden hemen hiç sözetmezken, Demirel'in "onur konuğu" olarak katıldığı ve bir konuşma da yaptığı resepsiyon medyada genişçe yer aldı. 30. yıl kutlamaları bugünkü DİSK ve DİSK yönetiminin gerçek konumunu ve durumunu net bir biçimde gözler önüne serdi.

***

DİSK, işçi sınıfının patronlara ve sermayeye karşı mücadelesinin bir ürünüydü. Yıllarca süren mücadelenin ve ödenen bedellerin ortaya çıkarttığı bir kazanımdı. Mücadelenin bir ürünü olarak doğdu ve mücadeleci bir sendika olarak öne çıkıp gelişti. Zira o militan, ilerici ve sosyalist bir işçi kuşağının eseriydi. İşçi sınıfının en diri ve ilerici kesimini bünyesinde topladı.

Kapitalist sisteme karşı sosyalizm istemi, bulanık ve çarpık öğeler içerse de, bu öncü kuşağın bilincini tanımlıyordu. DİSK'li işçiler sadece iş ve aş için değil, "sömürüye son!" şiarıyla alanlara çıkıyor, işçi yığınlarına "özgürlükçü bir dünya için mücadele" çağrısıyla sesleniyorlardı.

Reformist, revizyonist bürokratik önderliğine, bu önderliğin sınıf kitlesinin sosyalizm istemini çarpıtıp bulanıklaştırmasına ve daha da sayılabilecek bir dizi zaaf ve yetersizliğine rağmen, DİSK "isyankar" işçi sınıfı mücadelesinin bir odağıydı. Siyasal sınıf hareketinin yükselmesinde, iktisadi, sosyal ve siyasal kimi hakların kazanılması ve geliştirilmesinde, sendikal hareketin genişleyip militanlaşmasında DİSK ve DİSK'li mücadeleci kitlenin belirleyici bir payı vardı.

Yine aynı dönemde DİSK yönetimi, sosyal-reformist ideolojik-siyasal karakteri ve bürokratik konumuna rağmen iktisadi, sendikal ve hatta demokratik siyasal alanda az çok mücadeleci bir tutum alıyor, mevcut siyasal rejimle sık sık karşı karşıya geliyordu. Reformistlerin bu tutumunda DİSK tabanınındaki ilerici-sosyalist militan güçlerin yarattığı basınç elbette tayin edici bir faktördü. Bu nedenle, örgütlü yapısıyla bürokratik olmasına ve önderliğinin sosyal-reformist ideolojik-siyasal konumuyla devrimci sınıf sendikası olma özelliklerinden tümüyle uzak bulunmasına rağmen, sınıf kitleleri içerisinde Türk-İş gibi bir sarı sendika olarak görülmüyordu. Yalnızca DİSK'li işçilerin değil, geniş sınıf kitlelerinin bilincinde "artık işçilerin de bir sendikası var"dı. DİSK'li işçiler grevler ve direnişlerle mücadele edip haklar kazandıkça bu durum Türk İş'te örgütlü bulunan daha büyük bir işçi kitlesinin ilgisini çekiyor, uyarıcı bir işlev görüyordu. Bu nedenle de gerek Türk-İş yönetimi gerekse sermaye TİS dönemlerinde bu durumu gözetmek zorunda kalıyordu.

DİSK yalnızca iktisadi ve sendikal alanda mücadele etmiyordu. Kuşkusuz işçi sınıfına öncü ve bağımsız devrimci rolünü oynatmaktan hayli uzaktı. Fakat siyasal süreçlerde tutum belirliyor, tavır alıyordu. 15-16 Haziran başkaldırısı bir yana, DGM direnişi, 16 Mart ve Maraş katliamını protesto vb. bir dizi sorunda tutum belirledi ve tavır aldı.

12 Eylül ve DİSK

DİSK kuruluşundan itibaren sermaye iktidarının saldırılarına hedef oldu. Sermaye iktidarı DİSK şahsında işçi sınıfının örgütlenme hakkını gaspetme ve sendikal haklarını budamaya yönelik ilk ciddi saldırısını 1970 yılında gerçekleştrdi. Hükümet aracılığıyla meclise sevkettiği ve DİSK'i çökertmeyi hedefleyen bir tasarıyla sonuca gitmeye çalıştı. Fakat hesap tutmadı. Yeni tasarı 15-16 Haziran işçi barikatına çarparak kırıldı. DİSK yöneticilerinin ihaneti ve teslimiyet çağrılarına rağmen muhabereyi mücadeleci işçi sınıfı

kazandı. Sermaye iktidarı geri adım atmasına rağmen DİSK'i çökertme, sınıfın kazanılmış haklarını gaspetme hesaplarından vazgeçmedi. 12 Eylül darbesiyle devlet DİSK'i kapattı, mal varlığına el koydu ve DİSK'li işçilere sürek avı düzenledi.

Generaller 12 Eylüle birlikte DİSK'in şahsında sadece devrimci işçi hareketine değil, tüm işçi sınıfına saldırdı. DİSK gerekçe gösterildi, fakat onun şahsında kazanılmış sendikal haklar da dahil bir dizi iktisadi, sosyal ve siyasal hak da gaspedildi.

Ne yazık ki işçiler bu saldırılara, mırıldanmalar hariç, sessiz kaldılar. Yöneticiler ise kelimenin gerçek anlamıyla sınıfa bir kez daha ihanet ettiler. Kışlaların kapısında kuyruklara dizilerek generaller cuntasına teslim oldular. Başka siyasal bağlantılarından ötürü teslim olmayan az sayıdaki yönetici ise kendini yurtdışına attı.

İşçi sınıfı dönüp geriye baktığında, bu operasyondan öğreneceği en başta şunlardır: DİSK liderleri işçileri sendikalizmin ve reformizmin çerçevesinde tuttular. İşçileri yasalcılık, icazet anlayışıyla eğittiler. Ordu ve devlet hakkında sürekli hayaller yaydılar. İşçi hareketi tarihine en büyük başkaldırı olarak geçen 15-16 Haziran direnişinin mimarı DİSK'li işçilerin generaller cuntasına karşı silahsız ve savunmasız yakalanmalarının en temel nedenleri bunlardır. Bunlara elbette işçi sınıfının devlete, orduya ve bürokratlara değil, kendi bağımsız devrimci eylemine, yani kendi özgücüne güvenmesi gerektiği, devrimci bilinç, örgütlülük ve tüm bunların güvencesi olan ihtilalci komünist işçi partisinin önderliğine duyulan yakıcı ihtiyacı eklenmelidir.

Yeni DİSK

12 Eylül darbesinden sonra kapatılan DİSK yıllar sonra yeniden açıldığında eski DİSK değildi artık. Sendikal kadroları aynıydı belki. Hatta kimi yöneticileri parlamentoya bile girmişti. Fakat üye kitlesinin büyük bölümü genareller hükümetine bakan veren Türk-İş bünyesine girmişti ya da bağımsız sendikalara geçmişti. Sendikal kadrolar artık ordusuz genareller durumundaydı. 12 Eylül döneminde de generallerin terbiyesinden geçmiş, tümüyle teslim alınmışlardı. Bu genellemenin dışında herşeye rağmen kalmayı başarmış az sayıdaki sendikacı ise ya köşesine çekilmiş ya da ancak son derece cılız bir ses çıkarabiliyorlardı.

Hemen tüm yöneticiler 12 Eylül dönemi pratikleriyle işçi kitleleri nezdinde otorite ve itibarlarını kaybetmişlerdi. Zaten bu liderlerin DİSK'i geliştirmek, güçlendirmek ve tekrar eski konumuna kavuşturmak diye bir dertleri de yoktu. Tek amaçları DİSK'in mal varlığı üzerine konmak, DİSK'in kasasını "tazminat" adı altında aralarında pay etmekti. Nitekim mahkemenin aldığı bir kararla eski yöneticilere "tazminat" adı altında DİSK kasasından birer servet rüşvet olarak verildi. Yöneticiler bunu sevinçle karşıladılar. Hiçbiri tazminatı devlet ödemelidir demedi. DİSK kasasının çarçur edilmesini içine sindiremeyen az sayıdaki namuslu ve dürüst yönetici "dinazor"lukla suçlanarak etkisizleştirildi.

DİSK'teki tüm gelişmeler generaller dönemindeki planlamalar çerçevesinde gerçekleşti. Adındaki ilk kelimenin bütün özü boşaltıldı. Yerine sınıf işbirliği ve sermayeye kusursuz bağlılık ve hizmet anlamına gelen "çağdaş sendikacılık" anlayışı geçirildi.

Yeni anlayış DİSK'in yeni döneminin tüm faaliyetine sindi. "Baskı ve sömürüye karşı mücadele", "bağımsız, demokratik, özgürlükçü Türkiye", " sömürüsüz ve baskısız toplum" "sosyalizm için mücadele" vb. söylemler tümüyle terkedildi. Sermayeyle uzlaşma, sınıf işbirliği, sisteme bağlılık ve hizmet DİSK'in yeni dönemini belirleyen çizgi oldu. Öyle ki DİSK'in afişlerde kullandığı şiarlar değişmekle kalmadı, renkleri bile solduruldu. Kısaca DİSK'i öteki sendikalardan farklı kılan ne varsa terkedildi. DİSK yeni biçime ve işleve, tek tip devlet sendikacılığına, yani ünlü Türk-İş çizgisine tümüyle oturdu. Yalnızca tabela olarak ayrı kaldı. Fakat gücünü neredeyse tümüyle yitirerek. İşte Ören'de 1992'de yapılan toplantı DİSK'in bir döneminin kesin bir tarzda noktalanmasıydı.

Gerçi DİSK içerisinde veya eski DİSK işçileri arasında, anılarındaki DİSK'i arayan belli bir potansiyel hala vardı. Bu potansiyel "sivil, demokratik, örgütlü ve sınıf mücadeleci" bir rotanın zorunluluğunu hala vurguluyordu. Sesleri cılız da çıksa, yeni DİSK'in bünyesinn hazmedemiyeceği bir durumdu bu. Nitekim Gümrük Birliği şakşakçılığı, ANAP'la "temiz

toplum" görüşmeleri, bazı partiler arasında çöpçatanlık denemeleri yapan ve işleri devletin başındaki zatla hellalleşmeye kadar vardıranlar buna katlanamazlardı. Devlete tam olarak yaslanmanın mimarı Rıdvan Budak ve çetesi DİSK'i "yeniden harmanlama" adı altında hemen tüm sendika kademelerini ilerici, devrimci ve sosyalist işçilerden temizleme eylemini çoktan başlatmıştı.

DİSK mücadeleyi geliştiren ve hak almak için grev örgütleyen bir sendika değil, en taze örneği **Sun Tekstil**'de olduğu gibi sözleşmeleri satan ve işçilerin grev eğilimine rağmen sözleşme imzalayan bir sendikadır. Örgütsüz fabrika ve işletmelerin örgütlü hale gelmesine ve sendikal örgütlülük hakkının elde edilmesine destek olan değil, **Ten, Özel Tekstil** ve **Alümağ** örneklerinde olduğu gibi sendikal örgütlülüğü komisyon karşılığı patrona ispiyonlayan, işçileri arkadan hançerleyen yiyici bir tayfanın yönettiği bir sendikadır. Bünyesinde Munzur Pekgüleç gibi ilerici demokrat sendikacıları barındıramayacak kadar sınıf düşmanı, gerici, bürokratik bir kast örgütüdür artık.

Hazin bir tören

Nereden nereye? Kurulduğu dönemde ve sonrasında DİSK'li işçilerin ağızından eksik etmediği nida ile "Morisson Süyleyman" 30. yıl kutlamaları çerçevesinde düzenlenen resepsiyonun "onur konuğu"ydu. Hem de artık bir partinin genel başkanı olarak değil, sermayenin sınıfı iktidarının cumhurbaşkanı olarak. DİSK'e saldırıları örgütleyen, DİSK kitlesini faşist saldırganlara hedef olarak gösteren, DİSK genel başkanlığı yapmış Kemal Türkler'in MHP'li faşistlerce katledilmesine rağmen "bana sağcılar cinayet işliyor dedirtemezsiniz" diyen ve işçi sınıfının ve demokrasinin azılı düşmanı olan Demirel, Budak grubunun onur konuğu olarak yaptığı konuşmada kürsüden "demokrasi" dersi veriyordu. DİSK'in geçmişini yok sayarak ve geçmişte yaptıklarını olumsuz bir deneyim olduğunu usturuplu bir dille hatırlatarak, "DİSK kendi yolunu bulmuştur" diyerek, Budak çetesinin sırtını sıvazlıyordu. DİSK yöneticilerini birer uşak olarak bağrına basıyordu. Konuşmasına öyle bir ton hakimdi ki, adeta DİSK'ten ve DİSK'in tarihinden devletin ve sermayenin öcünü alıyordu.

İşçi sınıfı için acı ve düşündürücü, ancak son derece anlaşılabilir bir sahnedir yaşanan. Sınıf mücadelesi kurallarını terk etmenin, kazanımlarına gereğince sahip çıkamamanın, devrimci mücadeleye ve örgütlere uzak durmanın, devletin ve sermayenin icazet alanına sığınmanın, orduya güvenmenin ve en nihayet başındaki hainlerin icraatlarına karşı edilgen kalmanın faturasıdır bu. İşçi sınıfı bugün bu faturayı ödemektedir.

DİSK'in mirası ve devrimci sınıf sorumluluğu

Komünistler işçi sınıfının devrimci tarihinin mirasçısı ve savunucusudurlar. Komünist örgüt/parti sınıfın belleği, beyni ve yüreğidir. Sınıf devrimcileri DİSK şahsında somutlanan tüm kazanımlara ve değerlere sahip çıkar. Bu kazanımların ve değerlerin gerçek sahibi devrimci sınıf hareketini savunur. Bu değerleri geliştirmek ve kökleştirmek, sermayenin generallerin operasyonuyla gaspettiği hakları yeniden kazanmak ve geliştirmek, gericiliğin saldırılarını boşa çıkartmak, DİSK'in mirasçısı gibi davranan hain güruhun yüzündeki maskeyi yırtmak ve bürokrat gericiliği tecrit etmek bugünün önemli görevleri arasındadır.

Budak çetesi ile öteki sarı sendikaların yönetimi arasında ideolojik ve sınıfsal konumları ve etkinlikleri açısından hiçbir fark yoktur. Devrimci sınıf çalışmasında ve bu çalışmanın bir alanı olan sendikal politika ve faaliyette mutlaka gözetilmesi gereken bir hususdur bu. DİSK'li hainler sendikal mücadele, örgütlenme ve mevzileri geliştirme peşinde değil, rantdan pay kapma uğraşındadır. DİSK'in tüm varlığını yağmaladıkları gibi, toplusözleşmeleri oldu bittiye getirmekte, sendikal örgütlenme girişimlerini rüşvet karşılığı işverene ispiyonlamaktadırlar. Az sayıdaki yönetici veya temsilcilerin bir bölümünün bu kuralın dışında kalması, sınıftan ve mücadeleden yana tavır almaları önemli olmakla birlikte, bu durum işçilerde ve sınıf devrimcilerinde bir yanılsamaya, DİSK'e ilişkin bir hayale yolaçmamalıdır.

DİSK tabanında bugün de ilerici bir işçi

kuşağı bulunmaktadır. Fakat geçmiş DİSK tabanıyla kıyaslandığında bilinç düzeyleri daha düşük, mücadele deneyimleri daha zayıf ve en önemlisi de sınıf tavrı, ataklığı, cesareti ve girişkenliği açısından geçmişten çok daha geridir. "Çağdaş sendikacı"ların dizginsiz bir pervasızlık göstermelerinin gerisindeki en önemli olgu da budur. Oysa eski DİSK'te de önderlik reformist ve bürokrattı. Fakat taban dinamizmi, basıncı ve bilinçli tutumu reformist şeflerin etkinlik alanını sınırlamakta ve onları mücadeleye zorlamaktaydı.

Kuruluş dönemi ve 70'li yıllardaki DİŞK ile 90'ların DİSK'inde örgütlü olan güçlerin arasında bir kuşak farkı da vardır. Az sayıdaki bürokrat yönetici dışında eski DİSK'ten gelme örgütlü bir süreklilik yoktur. Bu yüzden bugün DİSK'te örgütlü bulunan işçi kitlelerine iki DİSK arasındaki farkı doğru bir biçimde anlatmak önem taşımaktadır.

Sendikal alan da dahil, sınıfın kazanımlarını korumak ve geliştirmek, sınıf kitlelerinin bilincini yenilemek, politik aktivitesini artırmak, örgütsel inisiyatif ve denetim alanında uyanık olmak ve "hak verilmez alınır" prensibine dayalı bir mücadele sürdürmekle mümkündür. Düzenin DİSK'e saldırıda başarı kazanmasında DİSK tabanının ve işçi kitlelerinin devrimci duyarlılık ve aktivitesindeki zayıflığın tayin edici bir önemi vardır.

DİSK'in devrimci mirasına ve değerlerine elbette sahip çıkacağız. Fakat bunu yaparken DİSK'in taşıdığı zaafları da ortaya koyacağız. Önderliğin reformist niteliği, bürokratik sendikal yapı, DİSK tabanında sosyalizme ilişkin olarak taşınan çarpık ve sınırlı perspektif vb. noktalarda da DİSK'in zaaflarını unutturacak söylem ve davranışlardan uzak duracağız.

DİSK'in alternatifi eski DİSK veya şu ya da bu sendika değildir. Tek tutarlı alternatif devrimci sınıf sendikacılığıdır. Bu ise yalnızca DİSK tabanında değil, fabrika ve işletmeler zemininde ve tüm işçi örgütleri içinde sürdürülen yetkin kesintisiz ve iktidar hedefli devrimci sınıf çalışmasının yaratacağı devrimci sınıf hareketinin örgütlü bir güç olarak kendini ortaya koyabilmesi demektir.

Devrimci sınıf hareketini yaratmak ve geliştirmek herşeyden önce onun devrimci önderliğini inşa etmeyi gerektirir. DİSK yozlaşarak gericiliğin kullandığı bir mevziye dönüştüyse, bunda devrimci önderlik boşluğu tayin edici bir rol oynamıştır.

Bugün şu ya da bu nedenle DİSK bünyesinde bulunan ilerici işçi potansiyeli ve sendika yönetim kademelerindeki ilericiler gerçekten devrimci bir DİSK için mücadele etmek durumundadırlar. Bu, devrimci sınıf mücadelesi platformunda kavgayı sürdürmek demektir. Böyle bir platform maddi bir olgudur. Komünistlerin santim santim büyüttüğü, filizleri çeşitli alanlarda boyvermiş ve artık bir parti kimliği kazanmanın eşiğine getirilmiş devrimci sınıf platformu devrimci işçilerin örgütleneceği biricik zemindir.

DİSK'e ve devrimci değerlerine sahip çıkmak parti davasına güç ve kuvvet katmaktır. Devrimci DİSK özlemi öncelikle devrimci parti özlemidir. Devrimci partiyi bir özlem olmaktan çıkartarak gerçek bir yapıya kavuşturmak ise sınıf devrimcileri ve ilerici-devrimci işçilerin yakıcı bir sorumluluğudur. Bu sorumluluğa sahip çıkıcı bir pratik sergilenmeden DİSK üzerine dövünmek, bir kez daha sermayenin ve hain bürokratların ekmeğine yağ sürmektir.

Ancak devrimci mirasına ve kazanımlarına sahip çıkan bir işçi sınıfı sömürücüler sınıfı ve onların uşaklarının gerici emellerini boşa çıkarabilir. Kaderini eline alarak tüm ezilenlerle birlikte kendi geleceğini kazanabilir.

Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi

EKSEN YAYINCILIK

Ünivar'da sendikal faaliyet ve küçük-burjuva devrimciliği

Ocak ayı sonlarında, İMES'te kurulu Ünivar işletmesinde, 33 işçinin işten atılması ile sonuçlanan bir sendikalaşma süreci yaşandı. Bu sürece kendi cephemizden anlamlı bir müdahale gerçekleştiremedik. Bu yöndeki çabalarımız bu süreci hazırladığını bildiğimiz çevrelerce kösteklendi.

Buna geçmeden önce, fabrikanın ve sürecin özet bir değerlendirmesini yapmak yararlı olacaktır. Ünivar, Opel'in iç kablo aksamlarını üreten ve Packart'a fason olarak iş yapan bir fabrikadır. Çoğunluğunu Kürt-Alevi ve genç işçilerin oluşturduğu 110-120 işçi genellikle asgari ücretle çalıştırılıyor. Buradaki kalite çemberi uygulaması ise sömürüyü yoğunlaştıran bir etken işlevi görüyor. '96 yılının Mayıs ya da Haziran başlarında (henüz sendikalaşmak için yeterli sayı sağlanamamışken) bir işçinin farklı bir nedenle işten atılması üzerine topluca iş durduruluyor (bir günlük) ve atılan işçinin işe geri alınması sağlanıyor. Bu yaklaşık bir yıllık bir birikimin bir ürünü. Fakat yeterli sayı sağlanıp sendikal yetki başvurusunun yapılmasının ardından süreç "her nedense" tersine işlemeye başlıyor. İşçilerde varolan ve bu eylemle de açığa çıkan bilinçlenme isteği, eylem ve dayanışma potansiyeli hiçbir şekilde ilerletilmiyor. Bu süreçte işçileri harekete geçirmek için yeterli hatta fazlasıyla neden varken, yetki almayı "zor"a sokmamak adına çürütücü bir hareketsizlik politikası izleniyor. (Ki eylem demek illa da iş bırakmak değildir; yemek boykotu, iş yavaşlatma, toplu mesaiye kalmama vb. de uygulanabilir, yerine göre Tuzla deri işçilerinin zengin deneyiminden de yararlanarak farklı biçimler kullanılabilirdi.) Yetki başvurusunun işverene duyurulması ve yasal prosedürün işlemeye başlaması sonrası dönemde işçiler her iki vardiyada zoraki fazla mesaiye bırakılıyorlar. Farklı bahanelerle (ciklet çiğnedi, önlük takmadı, en son politik kimlikleri olan iki bayana ilişkin "lezbiyen" suçlamasıyla) ihtarlar verilip tek tek işten çıkarmalar oluyor.

Bunun üzerine yapılan toplantılara 60'ın üzerinde işçi katılıyor. Faaliyetin öncüsü olan ve kendilerini bir takım politik kimliklerle ifade eden (Alınteri, Atılım, Partizan okurları, HADEP'liler vb.) insanlardan oluşan yapı ise (bu dışardan şekilsiz bir komite olarak görünüyor) bu toplantılarda genellikle kimin kimi ispiyonladığını, kimin nasıl cezalandırıldığını vb., tartışıyor/tartıştırıyor. Hatta son süreçte, işveren gece vardiyasını bir süre ücretsiz izne çıkarıp, sonra da iş yok bahanesiyle bir kısım işçinin (30-40 kişi) işten çıkarılması gerektiği söylüyor. Kimlerin atılacağını da işçilerin kendilerinin belirlemesini istiyor. Bu durum karşısında, toplantılarda işverenin iş olmadığı konusunda doğru söyleyip söylemediği, kimlerin çıkması gerektiği (işe son girmiş olanlar, sendikasız olanlar) vb. üzerine tartışılıyor. (Tabi işveren bu teklifi götürmeden önce, yoğun çalıştırma sonucu önemli bir stok da yapıyor.)

Sonuçta bütün bu saldırılara sesiz kalınması, çıkarılan her işçinin tazminatını alıp gitmesi, "öncü"nün "cezalandırma" ve "jurnalcileri açığa çıkarma"yla uğraşması nedeniyle direniş dinamikleri çözülüyor. 33 işçinin iki seferde işten atılmasıyla süreç sonlanıyor. Son işten çıkarmaya karşı işten atılanlarca kapı önünde bir oturma eylemi yapılıyor, fakat içerden herhangi bir destek sağlanamıyor.

Ünivar süreci bir kez daha popülist akımların sınıfa sundukları politikayı, bu politikanın çarpıklığını, sınıfa olumsuz deneyimler dışında hiçbir şey bırakmadıklarını göstermiştir. Ayrıca bu fabrikaya daha önceki süreçte giren komünist bir işçiye karşı tutumlarıyla da bu anlayışlar

ne kadar dar grupçu olduklarını göstermişlerdir. Söylenen aynen şöyledir: Siz buraya girmeyin, biz burada bir yıldır çalışma yapıyoruz, size gerek yok! Ayrıca yoldaşımız "komite"den de dışlanmış, daha doğrusu politik kimliğine rağmen komiteye alınmamıştır.

Popülist akımlar politik, kitlesel ve bağımsız bir işçi hareketi düşünmedikleri için, sınıf içinde çalışmayı, diğer halk kesimleri içinde yürüttükleri faaliyetin arkasından gelen ve ona yedeklenen bir anlayışla ele alıyorlar. Bu nedenle sınıfa müdahalelerinin çerçevesi iktisadi-sendikal faaliyetin ötesine geçemiyor. Çok çok, birkaç duyarlı ve genellikle Kürt-Alevi işçiye gazete vermek müdahalenin politik yanını oluşturur. Faaliyetin militan-pratik yanına ise hangi ustabaşının nasıl cezalandırılacağı, kimin muhbir vs. olduğunun açığa çıkarılması üzerinden bakılıyor.

Ünivar'da yürütülen bütün çalışma salt sendikalaşmak (yetki almak) ve birkaç işçiye (ki bunlar da genellikle örgütlü bir kimlikleri olmasa da Gülsuyu, 1 Mayıs Mahallelerinde oturan politik insanlardır) gazete vermek üzerine oturtulmuştur. Sendikalaşmak için henüz yeterli sayının sağlanmadığı bir süreçte gerçekleştirilen toplu iş bırakma eylemi buradaki potansiyelin ne olduğunu yeterince gösteriyor. Kaldı ki genel toplantılara da 60'ın üzerinde bir katılım sağlanıyor. Fakat yetki başvurusu yapılıp işverenle karşı karşıya gelindiğinde bütün herşey yetki almaya endeksleniyor. İşverenin açık-örtülü saldırıları orta yerde duruyorken, işçilerde varolan mücadele dinamikleri harekete geçirilmiyor. Neden? Çünkü "sendika yetkisi daha sermaye mahkemelerince bize bahşedilmedi". Bu, genelde izlenen ve sendika bürokratları tarafından da ısrarla sürdürülen bir politikadır. Bu anlayışı karşılaştığımız her alanda kırmak (geniş anlamda düzenin yasal icazetine sığınan ve meşruiyeti orada gören bütün anlayışları) temel bir sorunumuzdur. İşçiler her adımda meşruiyetin bu düzenin yasalarından değil, kendi haklı taleplerinden, bunun için yürütülen mücadeleden, üretim süreci içindeki yerlerinden geldiği bilinciyle eğitilmelidirler.

Bu süreçteki bir başka önemli nokta, işçilerin siyasal bilinçlenmesinin gözardı edilmesidir. "*Bizim için başlıca ve temel görevimiz sınıfın politik eğitimini ve örgütlenmesini sağlamak, ona politik hedeflerini göstermektir. Sendikalar da dahil bütün işçi örgütlerindeki faaliyetlerimizin ana ekseni idolojik-politik etkileme faaliyeti olmalıdır*". (*Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi* , s.88) Ünivar'da izlenen politika temelde sınıfın siyasal bilinçlenmesinin (kendinde sınıf olmaktan çıkıp kendisi için sınıf haline gelmesinin, sermaye iktidarına karşı siyasal savaşım için donanmasının vs.) sendikal mücadeleye (temelde ücret mücadelesine) feda edilmesidir. Siyasal bilinç en iyi şekilde pratik mücadele içinde, bu mücadelenin adım adım politikleştirilmesi çabasıyla, işçilerin tek bir patrona karşı yürüttükleri ücret vb. mücadelesinden sermaye iktidarına karşı siyasal savaşıma yönlendirilmesi çabasıyla verilebilir. Ünivar'ın sendika başvurusu sonrasındaki dönemi bunun uygun koşullarıyla örülüdür. Her şey, her saldırı en iyi şekilde temel amaç için kullanılabilmeliydi. Sendikalaşabilmenin de, TİS görüşmelerinde inisiyatifi elde tutabilmenin de, sendikalarda bürokratların etkisini kırabilmenin de, sermayeye karşı başarıyla savaşım yürütebilmenin de yolu, işçileri "demokrasi savaşımı okulunda eğitmek" için bu koşullardan yaralanmaktan geçiyor.

Son olarak, kendilerine "işçi sınıfı devrimcisi" yaftası yakıştıranların "militan keskinliklerine" de değinmek gerekiyor. Sınıf hainlerini, sınıf işbirlikçilerini bulup teşhir etmek, cezalandırmak temelde yapılması zorunlu bir görevdir. Fakat burada da hiçbir zaman darlığa düşmemeliyiz. Bu tür eylemler sınıfı politikleştirebilmek için, onun yararına, onunla birlikte ve kuşkusuz en öne geçerek yapılmalıdır. Fakat faaliyeti buna indirgemek, her yerde muhbir aramak vb., sürecin dinamiklerini çürütücü bir rol oynayabilmektedir. Bunu öne çıkarmak yerine bir iş yavaşlatma, bir grev ya da bir işgal gibi eylemleri örgütlemek, hem siyasal mücadeleyi ve hem de sınıfın/işçilerin iç birlikteliğini güçlendirecektir.

A. JİYAN

Yoldaşların politik özgeçmişlerinden...

EKİM: Marksist-leninist yönelim

Türkiye'nin proleter kentlerinden birinde doğdum ve yaşamım bu kentte geçti. İşçi bir aileden geliyorum. Babam devlet KİT'lerinin birinde işçi olarak çalışmakla birlikte sınıf bilincinden yoksundu. Ailemin ekonomik durumu eğitimimi devam ettirmeye olanak vermediği için liseden ayrılarak bir konfeksiyon atölyesinde çalışmaya başladım.

Konfeksiyon atölyesinde hiçbir sosyal hakka sahip olmaksızın son derece ağır çalışma koşullarında çalışıyorduk. Küçük atölyelerde örgütlenmek büyük güçlükler taşıyordu. Bazen işçi arkadaşlarla biraraya gelip tartışıyorduk. Arkadaşlar sosyal hakkımız olan sigortalı çalışmayı benimsiyorlar ama pratikte adım atmakta çekiniyorlardı. Aslında bu konfeksiyon atölyelerinde çalışan işçilerin genel durumudur.

Sınıf mücadelesinin zemininin fabrikalar olduğu düşüncesiyle büyük tekstil fabrikalarında çalışmaya başladım. Fakat aynı sorunları burada da yaşıyorduk. Düşük ücretli çalıştırma, işçilere hakaret vb. özellikle kadın ve çocukların çalıştırıldığı işyerlerinde yoğun olarak yaşanıyordu. Fabrikalarda kollektif çalışmanın verdiği disiplinle birliktelik oluşturabiliyorduk. Fakat bu da genellikle ücretlere tepki düzeyinde kalıyordu.

1990'ların başından itibaren sınıf hareketinde yaşanan durulma ve dalgalanmaları sorgulamaya başlamıştım. Bu dönem, sermayenin saldırılarının pervasızlaştığı, anti-demokratik yasaların ve özelleştirmenin yoğun yaşandığı bir dönemdir. Sorgulayış zeminim, 1980 öncesinin devrimci parti ve akımlarının işçi hareketinin bu yükseliş döneminde neden işçi sınıfından kopuk ya da en geri düzeyde hareket ettikleri noktasında idi.

İşçi Birliği çevresi ile tanışmam bu döneme denk düştü. Aslında bu benim için bir arayışın sonucuydu ve ilk politik deneyimimdi. Bu reformist çevreyi daha yakından tanıdığımda, devrimci söylemlerine karşın sınıf örgütlenmesi alanında ve devrim sorununda son derece geri bir düzeyde olduğunu gördüm. İşçi Birliği ile birlikteliğim bir yıl kadar sürdü.

İşçi sınıfının mücadelesini yükseltmenin yolunun sınıfı bilinçlendirmek ve örgütlemekten geçtiğini görüyordum. İşçi Birliği çevresi ise sınıfı bilinçlendirip örgütlemeyi sendikal düzeye indirgiyor, işçilerin öncelikle sosyal talepler için mücadele etmesi gerektiğini savunuyordu. Yasal yollarla sosyal haklar kazanılıp demokratik Türkiye özlemi gerçekleştirilecekti. Çalışma alanı esas olarak tekstil işkolu olan bu reformistler DİSK Tekstil Sendikasının bürokratlarıyla dirsek temasındadırlar ve adeta bu sendikanın taşeronu durumundadırlar.

Yaptığımız tartışmalar sonucunda bu çevrenin yaşadığı liberal savrulmaları açıkça gözlemlemeye başladım. Tekstil işçileriyle yaptığımız toplantılar genellikle sohbet havasında geçiştiriliyor, kendileri dışındaki tüm devrimci gruplara kara çalınıyordu. İşçilerin sorunları ise fabrika içi dar sorunlar alanına sıkıştırılıyordu.

Bu çevreyle birlikte olmamın nedeni, yukarıda da belirttiğim gibi, arayışlarıma yanıt bulabileceğim düşüncesiydi. Fabrika çalışması zemininde belirli bir etkinlikleri var. Özellikle öncü ve devrimcilere sempati duyan işçileri kazanmaları nedeniyle bu çevre o dönem belli bir etki yaratabiliyordu.

Ancak devrimci bir siyasal örgüt her şeyden önce işçilerin önüne devrimci politikalarla çıkmak durumundadır. Türkiye'nin nesnel durumunu doğru bir biçimde tahlil etmek, işçilerin siyasal sınıf bilinçlerinin gelişmesi için yol gösterici bir pratik sergilemek, çalışmayı fabrikalar eksenine oturtmak, illegal olarak örgütlenmek, vb. -tüm bunlar devrimci bir sınıf örgütü olmanın en önemli kriterlerindendir. Oysa, "Yeni Dünya Düzeni" ile birlikte

çeşitli örgütlerde savrulmalar, sağa sapmalar, yasal parti arayışları boyverdi. Yükselen Kürt ulusal hareketine karşı ise ilgisizlik sözkonusuydu.

İşçi Birliği çevresi de bu olumsuzlukları açık bir biçimde yaşıyordu. Legal bir parti olan ve Kürt halkının sorunlarının çözümünde etkili olacağı düşünülen HEP içinde çalışmaya yöneldi. Fakat bu yönelişte de tam bir köylü kurnazlığı mantığı hakimdi. Kürt halkının taleplerine destek veriyor görüntüsü altında gerçekte kendi saflarına insan kazanmayı amaçlıyorlardı.

Oysa, Türkiye koşullarında Kürt halkının gerçek özgürlüğü ancak Türkiye işçi sınıfı hareketiyle birleşilerek, aynı saflarda savaşılarak kazanılabilir. EKİM I. Genel Konferans Bildirisi'nde; "*Ezilen ulusun meşru hakları, ulusal baskıya ve eşitsizliğe karşı haklı mücadelesi ile proletaryanın devrimci çıkarları ve hedefleri arasındaki ilişkiyi doğru kurmak, ulusal soruna ilişkin marksist tutumun ve görevin bu ikili yönünü birlikte ele almak ve belli somut koşullarda doğru bir biçimde bağdaştırmakla olanaklıdır.*" denilmektedir. İşçi Birliği böyle bir bakıştan yoksundur. PKK'nın bugünkü "siyasal çözüm" yönelimi de Kürt halkının gerçek bağımsızlığını sağlayamayacaktır. Kapitalist düzen yıkılmadan ulusların gerçek anlamda özgürlüğü olanaksızdır. Tüm bu temel sorunlardaki çarpık yaklaşımlar, bu çevreden ideolojik olarak kopmamı getirdi.

EKİM'le tanışalı dört yıl oldu. Pratik faaliyette EKİM'le bütünleşmem ise son bir yıllık sürecin ürünüdür. Bir işçi olarak, işçi sınıfının kurtuluşunun illegal temelde örgütlenmiş bir proleter partinin öncülüğünde gerçekleşeceğini en açık ve yalın biçimde EKİM'in ortaya koyduğu perspektifler sayesinde kavradım. Proleter devrimin şaşmaz hedefi, sınıf temelli bu program ve iddiayı sınıfı devrime kazanarak ortaya koymaktır. Küçük-burjuva popülist akım ve partiler sınıfın tarihsel kurtuluşunun bu marksist-leninist yönelimine sahip olmadıkları ölçüde, devrim iddiası da boşlukta kalmaktadır. Bu iddiayı EKİM ortaya koymuştur. Şimdi bunun gerçekleştirmek göreviyle karşı karşıyayız.

Bu bilinç ve kararlılıkla üzerime düşen örgütsel görev ve sorumlulukları almaya hazırım.

EKİM ile partiye, devrime, sosyalizme!

G/Ocak '97

"Paris Komünü proletarya diktatörlüğü idi"

(Baştarafı s.23'te)

bilincine geçmiş bulunuyor. Filozofların kafasında devlet, "Fikir'in gerçekleşmesi" ya da gerçekleşeceği alandır. Devlete ve devlete ilişkin her şeye karşı duyulan, ve beşikten beri, tüm toplumun bütün işleri ve bütün ortak çıkarlarının, şimdiye değin olduğundan, yani devlet ve onun gereğince yerleşmiş otoriteleri tarafından çekilip çevrildiklerinden başka türlü çekilip çevrilemeyeceklerini düşünmeye alışıldığı ölçüde kolay yerleşen o boşinana dayalı saygı da işte buradan gelir. Ve soydan geçme krallığa karşı duyulan güvenden kurtulup da, demokratik cumhuriyet için güven beslemeye başlandığı zaman, son derece gözüpek bir adım atılmış olduğu sanılır. Ama, gerçeklikte, devlet bir sınıfın bir başkası tarafından ezilmesi için bir makineden başka bir şey değildir, ve bu, krallıkta ne kadar böyle ise, demokratik cumhuriyette de o kadar böyledir; bu konuda söylenebilecek en hafif şey, devletin, muzaffer proletaryanın sınıf egemenliği için savaşımda kalıt olarak aldığı, ve tıpkı Komün gibi, en zararlı yönlerini hemen budamaktan kendini alamayacağı bir kötülük olduğudur; yeni ve özgür toplumsal koşullar içinde yetişmiş bir kuşak, bütün bu devlet hurdasını başından savacak bir duruma gelinceye değin.

Sosyal-demokrat hamkafa (*philistin*), son zamanlarda proletarya diktatörlüğü sözünün söylendiğini duymakla yararlı bir teröre kapılmıştır. Eh peki, baylar, bu diktatörlüğün neye benzediğini bilmek ister misiniz? Paris Komününe bakınız. Paris Komünü, proletarya diktatörlüğü idi.

Paris Komününün 20. yıldönümü için, 18 Mart 1891 (Karl Marx'ın ***Fransa'da İç Savaş***'ına Giriş)

(***Paris Komünü Üzerine***, Marx-Engels-Lenin, Sol Yayınları, s.48-53)

Okurlardan / Yoldaşlardan...

DİSK'in 30. yıl kutlamalarının gösterdikleri

DİSK'in 30. yıl kutlamaları için tekstil işkolunda çalıştığım için öncelikle DİSK Tekstil'e gittim. Toplantıya katılma isteğimiz hiç de olumlu karşılanmadı. Davetiye isteğimiz bir başka şubeye, oradan da genel merkeze havale edilerek savsaklandı. Genel merkezden ayrılırken, burada görevli sendika bürokratları arkamızdan; pankart getirmeyin, biz ararız buluruz diyerek devrimci kimliğimize açıkça tepki gösterdiler.

Toplantıya Merter'den ve çeşitli bölgelerden bir grup tekstil işçisi olarak katıldık. Salona giriş esnasında yaşadığımız bir olay son derece ibret vericiydi. Salonun giriş kapısında R. Budak'ın şoförü olduğunu öğrendiğimiz sendikacı-polis karışımı bir zat genç bir insanı kolundan tutmuş sürüklüyordu. Önce polis olduğunu düşündük. Araya girdiğimiz bir sırada başka insanlar da müdahale ettiler ve arkadaşı içeri aldılar. Bu şahsa ne yapmaya çalıştığını sorduk. O da, Kızıl Bayrak çalışanı arkadaştan arkasında gezdiği için şüphelendiğini söyledi. Devrimcilerin kendilerine yakın olmalarına bile tahammül gösteremiyorlardı.

Salona tam bir bürokratik etkinlik hakimdi. Devrimci hava komünistlerin ve devrimcilerin sloganlarıyla oluşturulabildi. Rıdvan Budak bu kez üç gün önce Demirel ve TC çetesiyle boy gösterdiği etkinlikte attığı iç barış nutuklarının tersi bir konuşma yaptı. Sınıf ideolojisine, demokrasi mücadelesine ve örgütlenmeye değinen bir konuşmaydı bu. Bu esnada bir avuç sendika bürokratının attığı "İşçiler seninle gurur duyuyor!" sloganı nasıl bir ikiyüzlülükle karşı karşıya olduğumuzu ortaya koyuyordu.

Sendikaların bu haliyle sınıfın sendikaları olmadığı açık. İşçilerin sınırlı katılımı DİSK'in genel durumunu, işçilerin DİSK'ten uzaklaşmalarını ifade ediyor. Bu durum biz komünistlere, önümüzdeki dönemde sürece müdahale ederek "sınıfa karşı sınıf!" bakışaçısıyla sendikal mücadeleyi devrimci-militan bir çizgide yükseltmek, hem sınıfın sırtındaki bu bürokrasi yükünü atmak, hem de sendikaları sınıfın gerçek sendikaları haline getirmek gibi bir devrimci görevi dayatıyor.

Savaş Can/İstanbul

Sarıgazi'de "bir dakika karanlık" eylemi

Geniş kitlelerin çürüyen düzene ve çeteleşen devlete karşı tepkileri büyüyerek sürüyor. Şubat ayı başından beri devam eden ve burjuva medya aracılığıyla propagandası yapılan "Sürekli aydınlık için bir dakika karanlık" eylemi polisin saldırılarına ve tüm engelleme çabalarına rağmen sokaklara taştı. İstanbul'da işçi ve emekçi semtlerinde saat 21.00 de ışıkları söndüren binlerce insan ellerinde mum ve meşalelerle sokaklara çıktılar, attıkları sloganlarla tepkilerini haykırdılar.

14 Şubat'ta Sarıgazi'de de 500'e yakın bir kitle saat 21.00'e yaklaştığında ellerinde mumlar ve meşalelerle Sarıgazi meydanına doğru yürüyüşe geçti. Dört bir koldan meydanda toplanan yüzlerce insan yolu trafiğe kapatarak ateş yaktı. "Susma sustukça sıra sana gelecek!", "Kahrolsun MİT-CIA-Kontrgerilla!", "Yaşasın devrim, yaşasın sosyalizm!", "Zindanlar boşalsın, tutsaklara özgürlük!", "Çeteleşen devletten hesap soralım!" vb. sloganların coşkulu bir şekilde atıldığı bu eylemde marşlar söylendi, halaylar çekildi. Bir saat süren eylemden sonra kitle yine gruplar halinde ve sloganlarla yürüyüşe geçerek dağıldı.

Sosyal-demokratların, liberallerin ve burjuva ideologlarının da desteklediği eylemin etkisinin giderek genişlemesi ve sokaklara taşması üzerine devlet saldırıya geçti. Bunun nedeni temiz toplum balonuna hava doldurmak amacıyla burjuva medyanın da başlangıçta önayak olup körüklediği bu eylemin, özellikle emekçi semtlerinde devletin çeteleşmesine karşı bir mücadelenin imkanına dönüşmesi gerçeği oldu. Bu ve benzeri eylemlilikleri küçümsememek, politik müdahale ile ileriye çekmeye çalışmak büyük bir önem taşıyor.

Bir Ekim okuru/İstanbul

Anlamlı bir etkinlik...

Bir grup tekstil işçisi olarak bayram tatilini değerlendirerek bir etkinlikte bulunduk. Bunda tercihimiz sinemaya gitmekti. Sinemalarda izlenebilecek bir film olmadığından dolayı bir kültür-sanat derneğine gittik ve Yılmaz Güney'in "Duvar" isimli filmini izledik. Böyle bir etkinliği düzenlemedeki amacımız arkadaşlarımızın sosyalleşmesini sağlayarak ve bu gibi araçları da kullanarak onların politikleşme süreçlerine katkıda bulunmaktı. Devamını da örgütlemeyi planladığımız böyle etkinliklerin bir çok yönüyle yararlı olduğunu gördük. İzlediğimiz film bütün arkadaşlar tarafından beğinildi. Film üzerinden gelişen bir tartışma platformu düzenledik. Ülkenin politik gündemi, düzenin teşhiri üzerinden devrim mücadelesi, işçi sınıfı başta olmak üzere ezilen kesimlerin düzene karşı örgütlenmesi gerekliliği ve bu örgütlülüğün de sınıfa karşı sınıf temelinde partili bir mücadele ile olması gerektiği üzerine tartıştık. İşçi arkadaşların düzen partilerinden ve mevcut sendikalardan hiçbir beklentileri, daha doğrusu güvenleri yoktu. Bu yönde yaptığımız tartışmalar onlar tarafından sahiplenildi. İçimizde orta, lise ve üniversite öğrencisi arkadaşların da olması, doğal olarak öğrenci gençliğin sorunlarını da tartışmamızı getirdi. İyi de oldu. Ezilen kesimlere mensup öğrenci gençliğin sorunlarının bizim sorunlarımızla ortak olduğu ve gerçek çözümünün de sınıf temelinde bir örgütlenme ve mücadeleden geçtiği fikrinde anlaştık.

Bu etkinliği işçi arkadaşlara politik propaganda ve ajitasyon yapmak ve onları politik sorunları tartışmak açısından asgari bir başarıyla değerlendirmiş olduk. Bu tür etkinlikleri tek tek fabrikalar temelinde ve daha geniş katılımlarla gerçekleştirmek gibi bir hedefmiz var. İlişkilerin daha ileri taşınmasının bir aracı olan böyle etkinlikleri en iyi bir şekilde değerlendirmeliyiz.

Komünist tekstil işçileri

İzmir'de "Hukuka Saygı!" mitingi

İzmir'de Türkiye'nin dört bir yanından gelen avukatların katılımı ve KESK, İHD, DİSK, İzmir Diş Tabipleri Odası ve Kadın Platformu temsilcilerinin destek verdiği miting 5 bin civarında bir katılımla gerçekleşti. 27 Şubat günü yapılan bu miting Barolar Birliği'nin Türkiye'de ilk kez düzenlediği bir eylemdir.

Susurluk kazasıyla çeteleşen devletin gerçek yüzünün ve kirli ilişkilerin ortaya çıkması toplumun her kesiminde tepkilerin artmasına neden oldu. Hukukçular da kendi cephelerinden tepkilerini ortaya koydular, hukukun üstünlüğü ve yargının bağımsızlığı talebini seslendirdiler. İnsan hakları ihlallerine, hukukun çiğnenmesine, savunmanın üzerindeki baskılara karşı protesto niteliği taşıyan bu eylemde atılan sloganlar, taşınan döviz ve pankartlar düzen sınırlarını aşmıyordu. "Bağımsız yargı, savunmaya saygı!", "Ne şeriat ne darbe demokratik Türkiye!", "Çeteler halka hesap verecek!", "Mollalar İran'a!", "Laik demokratik Türkiye!", "Çözüm Hukukun üstünlüğünde!", "DGM kapatılsın düşünceye özgürlük!" gibi.

Çözümün laik demokratik Türkiye şeklinde formüle edilmesi, burjuvazinin egemen olduğu bir devletin demokrasisinin ancak bu olacağı gerçeğini de gizlemektedir. Sınıfların olduğu, sömürü üzerine oturan burjuva devletin hukuku burjuvazinin sınıf egemenliği temeline dayanır. İnsan hakları ihlalleri, işçilerin, emekçilerin, devrimcilerin, sosyalistlerin, kardeş Kürt halkının yürüttüğü özgürlük mücadelesinin baskı, şiddet ve katliamlarla bastırılmaya çalışılması, böylesi bir devlet hukukuna aykırı değildir. Kaldı ki devlet kendi hukukunu da çiğnemektedir. Burjuvazi sınıf egemenliğini sürdürmek için her türlü şiddeti, araç ve yöntemi kullanmaktadır ve kullanmaya da devam edecektir.

Gerçek özgürlük ve demokrasi ancak sosyalist demokrasi ile, kapitalizmin yıkılması ve sosyalizmin kurulması ile mümkündür. Ezenlerin ve sömürenlerin değil, ezilenlerin ve sömürülenlerin hukuku gerçek özgürlüğü getirecektir.

O. Güneysu/İzmir

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Güç ve eylem birliği doğrultusunda anlamlı bir adım

SES (Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası) Olağan Kurulu sürecine girilmesiyle birlikte İzmir SES içindeki devrimci çevre ve gruplar olarak bir araya gelindi. Düzene ve reformizme karşı devrimci bir temelde bir araya gelen güçler mevcut durum üzerinde tartıştılar ve ortak bir takım tespitlerde bulundular. Bir kaç toplantıdan sonra belli bir mesafe alındı ve neler yapılması gerektiği konusunda belli bir netliğe ulaşıldı.

Yapılan toplantılarda; ulaşılamayan devrimci çevrelerle ilişkiye geçilerek devrimci sosyalist güçler birliğinin genişletilmesi; eylemlerde ve değişik platformlarda ortak tavır ve politikalar üretme; kurultaylarda ortak çalışma, ortak aday çıkarma vb. konularında görüş birliğine varıldı.

* Devletin ve reformizmin sendikaların politikadan arındırılması (sendikalarda politika yasağı) dayatmasına karşı sendikalara devrimci politikayı taşımak;

* Kamu çalışanlarının biçimsel üst örgütlenmelerini mücadelenin ihtiyaçlarına yanıt veren bir içerik kazandırmak. İşkolu temelinde örgütlü sendikaların ortak mücadelesini örgütlemek;

* Toplumda her türlü demokratik hak ve özgürlük talepleri doğrultusundaki mücadeleye sahip çıkmak. İşçi sınıfı, kamu emekçileri ve diğer emekçi katmanların ortak eylemliliğini geliştirmek;

* Kamu çalışanları hareketinin önderlik sorunu alanındaki boşluğu doldurmak, düzene ve reformizme karşı birleşik militan bir mücadele yaratmak için güçleri birleştirmek doğrultusunda birleşildi.

Bu birliğin oluşması doğrultusunda Ekimci komünistler yoğun çaba harcadılar. Diğer devrimci çevrelerle ortak hareket etme noktasındaki samimiyetimiz ve ısrarımız sözkonusu adımların atılmasını kolaylaştırdı. Ortak katkılarla bu çaba güçlendirildi.

Böylesi girişimlerin önünü açmak ve giderek bunu diğer alanlara yaymak devrimci sosyalist SES çalışanlarının bundan sonra atacağı adımlara, devrimci-birleşik militan mücadele konusunda ortaya koyacağı ısrar ve kararlılığa bağlıdır.

Ekimci Kamu Çalışanları

Düzene ve reformizme karşı birleşik militan bir mücadele için gücümüzü birleştirelim!

Sendikal mücadeleyi salt ekonomik alanla sınırlayan, devletle pazarlık yaparak hak elde etme anlayışı güçlendikçe, taban dinamizmi, sendika içi demokrasi, açıklık ilkesi ayaklar altına alınmaya başlanmış, eylem kapasitesi ve biçimlerinde gerileme ve Türkiye'nin siyasal gündeminden kopma işaretleri boy vermiştir. Sözkonusu anlayışı en iyi temsil eden sendika şube yönetimlerinden birisi de SES İzmir olmuştur.

Bu durum sadece SES'de değil Kamu Emekçileri Hareketinde ve onlara önderlik eden anlayışlar şahsında sağlıksız gelişmenin yarattığı bir bunalımdı. Bu bunalım halihazırda sürmekte ve KÇH bir tıkanıklık yaşamaktadır. Bunun en temel nedeni militan bir mücadelenin ürünü olan devrimci bir sendikal-siyasal örgütlülükten, programdan ve devrimci bir önderlikten yoksun oluşudur.

Bizler özelde SES ve KESK emekçileri, genelde tüm ezilen sömürülen kesimler bu gerçeklik karşısında kendi geleceğimizi-özgürlüğümüzü kazanmak için birbirimize kenetlenerek dişe diş bir mücadeleye hazır olmak dışında bir seçeneğe sahip değiliz. Bugün böyle bir girişime destek verecek olan binlerce, onbinlerce insan var. Görev ve sorumluluklarımız bellidir. Bizi bir arada ve birlikte davranmaya zorlayan genel sınıf çıkarlarımıza, ortak geleceğimize, militan mücadele geleneğimize sarıldığımız ölçüde başarmamız mümkündür. Her şey buradaki ısrarımıza, devrimci önderlik iddiamızın karşılığını üretmeye bağlıdır.

İzmir Sağlık ve Sosyal Hizmet İşkolunda Devrimci Sosyalist Güçler Birliği

toplamayı başarmak için yeterince uzun bir zaman iktidarda kalmaya da yetenekli olduğu fikrinden yola çıkıyorlardı. Bunun için, her şeyden önce, tüm iktidarın yeni devrimci hükümetin elleri arasında en sıkı diktatörce merkezleşmesi gerekiyordu. Ve, çoğunlukla bu blankicilerden bileşen Komün ne yaptı? Taşradaki Fransızlar için yayınladığı bütün bildirgelerinde, Komün, onları, tüm Fransız komünlerinin Paris ile özgür bir federasyonuna, ilk kez olarak gerçekten ulusun kendisi tarafından kurulacak ulusal bir örgütlenmeye çağırıyordu. Önceki merkezi hükümetin bastırıcı gücüne, Napoleon tarafından 1798'de kurulmuş, ondan sonra da, gönül borcu ile, her yeni hükümet tarafından yeniden ele alınıp karşıtlarına karşı kullanılmış bulunan ordu, siyasal polis ve bürokrasiye gelince, Paris'te alaşağı edilmiş bulunduğu gibi, her yerde alaşağı edilmesi gereken şey, işte bu gücün ta kendisi idi.

Komün, işçi sınıfının, bir kez iktidara geçtikten sonra, eski devlet makinesi ile yönetmeye devam edemeyeceğini hemen kabul etme zorunda kaldı; daha yeni elde etmiş bulunduğu kendi öz egemenliğini yeniden yitirmemek için, bu işçi sınıfı, bir yandan o zamana değin kendisine karşı kullanılmış bulunan eski baskı makinesini ortadan kaldırmalı, ama, öte yandan, kendi öz vekil ve memurlarını her zaman ve ayrıklamasız görevden alınabilir (*revocable*) ilan ederek, onlara karşı da güvenlik önlemleri almalıydı. O güne değin, devletin ayırıcı özelliği neye dayanıyordu? Toplum, başlangıçta basit işbölümü aracıyla, kendi ortak çıkarlarını gözetmek için kendi öz örgenliklerini kurmuştu. Ama, zamanla, doruğunu devlet iktidarının oluşturduğu bu örgenlikler, kendi öz özel çıkarlarına hizmet ederek, toplumun hizmetkarları olmaktan çıkıp onun efendileri durumuna dönüşmüşlerdi. Bu, örneğin, sadece soydan geçme krallıkta değil, ama demokratik cumhuriyette de görülebilir. „Politikacı"lar hiç bir yerde Kuzey Amerika'da olduklarından daha yalıtık ve daha güçlü bir klan oluşturmazlar. Orada, iktidarda nöbet değiştiren iki büyük partiden herbiri, siyaseti kendine iş edinen, eyaletlerin yasama meclislerinde olduğu gibi Birlik yasama meclislerindeki koltuklar üzerinde de spekülasyon yapan, ya da partileri yararına ajitasyon aracıyla geçinen ve partisinin zaferi üzerine çeşitli görevlerle ödüllendirilen kişiler tarafından yönetilir. Amerikalıların otuz yıldan beri taşınmaz duruma gelmiş bulunan bu boyunduruktan kurtulmak için ne kadar çaba gösterdikleri, ve her şeye karşın, bu çürüme bataklığına durmadan daha derin bir biçimde nasıl battıkları yeterince bilinir. Devlet gücünün, başlangıçta basit bir aletinden başka bir şey olmayacağı toplum karşısında nasıl bağımsızlaştığını en iyi Amerika'da görebiliriz. Bu ülkede ne hanedan vardır, ne soyluluk, (Kızılderililerin gözetimine atanmış bir avuç asker bir yana bırakılırsa) ne sürekli ordu, ne de değişmez görevler ve emeklilik hakkı ile birlikte bürokrasi. Ve gene de, orada, devlet iktidarını ele geçirmek ve onu hem de en utanmaz erekler için en bozulmuş araçlarla sömürmek üzere nöbetleşen iki büyük sepkülatör politikacılar çetesi vardır; ve ulus, sözümona onun hizmetinde olduklarını söyleyen, ama gerçeklikte ona egemen olup onu soyan bu iki büyük politikacılar karteli karşısında, güçsüzdür.

Başlangıçta toplumun hizmetkarları olan devlet ve devlet organlarının, toplumun efendileri durumuna, önceki tüm rejimlerde kaçınılmaz olan bu dönüşümünü önlemek için, Komün, iki şaşmaz araç kullandı. İlkin, yönetim, adalet ve öğretim işlerindeki bütün görevleri, ilgililerin genel oya dayanan seçim aracıyla istediğini seçmesi, ve elbette, bu aynı ilgililer tarafından her an görevden alınabilmesi ilkesine bağladı. Ve, ikinci olarak, en aşağısından en yükseğine, bütün hizmetlere, öbür işçilerin aldıkları ücretten başka bir karşılık ödemedi. Genel olarak ödediği en yüksek görevli maaşı 6.000 frank idi. Böylece, temsil organlarına gönderilen delegelerin sınırlı yetkileri dışında, mevki ve ikbal avcılığına karşı etkin bir engel konmuş oluyordu.

Şimdiye değinki biçimi ile devlet gücünün bu parçalanması ve gerçekten demokratik yeni bir iktidar ile değiştirilmesi, *İç Savaş*'ın üçüncü bölümünde ayrıntılı bir biçimde betimlenmiştir. Ama, bu konunun bazı yönleri üzerinde burada kısaca durmak zorunlu idi, çünkü, özellikle Almanya'da, devlet boşinanı, felsefeden, burjuvazinin ve hatta birçok işçinin ortak

(Devamı s.19'da)

"Paris Komünü proletarya diktatörlüğü idi"

F. ENGELS

Eğer, bugün, yirmi yıl sonra, geriye doğru, 1871 Paris Komünü'nün etkinlik ve tarihsel anlamı üzerine bir gözatarsak, *Fransa'da İç Savaş*'ın bu konuda vermiş bulunduğu betimlemeye yapılacak bazı katmalar olduğu ortaya çıkar.

Komün üyeleri, Ulusal Muhafız Merkez Komitesinde egemenlik kurmuş bulunan bir blankiciler çoğunluğu ile, çoğu prudoncu sosyalistlerden bileşen Uluslararası Emekçiler Derneği üyelerinin oluşturduğu bir azınlık biçiminde bölünüyorlardı. Genel olarak, blankiciler o sıralarda sadece devrimci işgüdü ile, proleter işgüdü ile sosyalist idiler; aralarında sadece küçük bir bölümü, Alman bilimsel sosyalizmini bilen Vaillant sayesinde daha büyük bir ilke açıklığına erişmiş bulunuyordu. İktisadi düzeyde, bugünkü anlayışımıza göre Komünün yapmış olması gereken birçok şeyin savsaklanmış bulunması da, böyle açıklanır. Kavranması en güç olan şey, kuşkusuz Fransız Bankasının kapıları önünde durduran o kutsal saygıdır. Bu, ayrıca ağır bir siyasal yanlışlık da oldu. Komünün elindeki banka, onbin rehineden daha değerliydi. Bu, Komün ile barış yapması için, Versailles hükümeti üzerinde baskı yapan tüm Fransız burjuvazisi demekti. Ama asıl şaşılacak şey, blankici ve prudonculardan bileşmiş Komün tarafından gene de yapılmış bulunan birçok doğru şeydir. Komünün iktisadi buyrultularının sorumluluğunun, şanlı ve daha az şanlı yönleri ile, en başta prudonculara düştüğü kendiliğinden anlaşılır -tıpki siyasal eylem ve eksikliklerin sorumluluğunun blankicilere düşmesi gibi. Ve her iki durumda da, tarihin ironisi -doktrinerlerin iktidara geçtiklere her zaman olduğu gibi-, her iki akım yandaşlarının, kendi okul öğretilerinin onlara buyurduğu şeyin tam tersini yapmalarını istedi.

Küçük köylülük ve zanaatçının sosyalisti olan Proudhon, ortaklıktan (*association*) kesin olarak hoşlanmıyordu. Ortaklık konusunda, onun yarardan çok sakınca içerdiğini, doğası gereği kısır, hatta emekçinin özgürlüğünü engelleyebildiği gibi zararlı olduğunu; verimsiz ve engelleyici, bağsız koşulsuz bir dogma olarak, emekçinin özgürlüğü ile olduğu kadar, emek tasarrufu ile de çeliştiğinden, zararlarının yararlarından daha hızlı arttığını; onun karşısında, rekabet, işbölümü ve özel mülkiyetin, iktisadi güçler olarak kalacaklarını söylüyordu. Emekçiler Ortaklığı (Derneği), örneğin demiryolları gibi, ancak büyük sanayi ve büyük işletmelerin oluşturduğu istisnai durumlar -Proudhon bunları böyle adlandırır- için yersiz olmayacaktır

1871 yılında, hatta zanaatçılığın merkezi olan Paris'te bile, büyük sanayi bir ayrıklama olmaktan öylesine çıkmıştı ki, Komünün uzaktan en önemli buyrultusu, sadece Emekçiler Ortaklığına dayanmakla kalmayacak, ama bütün bu dernekleri (ortaklıkları) büyük bir federasyon içinde toplayacak bir büyük sanayi ve hatta manüfaktür örgütü kuruyordu; uzun sözün kısası, Marx'ın *İç Savaş*'ta çok haklı olarak söylediği gibi, sonunda komünizme, yani Proudhon öğretisinin tam tersine varacak olan bir örgüt. Ve Komünün prudoncu sosyalizm okulunun mezarı olmasının nedeni de budur. Bu okul, bugün, Fransız işçi çevrelerinde yokoldu; şimdi bu çevrelerde, "marksist"ler arasında olduğundan daha az olmamak üzere, "possibiliste"ler arasında da, Marx'ın teorisi sözgötürmez bir biçimde egemendir. Prudoncular, hala ancak „radikal" burjuvazi içinde bulunurlar.

İşler blankiciler için de daha iyi gitmedi. Komploculuk okulunda yetişmiş, kendine özgü sıkı bir disiplin ile birbirlerine bağlanmış bulunan blankiciler, görece küçük bir sayıdaki kararlı ve iyi örgütlenmiş adamın, zamanı geldiğinde, sadece iktidarı ele geçirmeye değil, ama büyük bir yılmazlık ve gözüpeklik göstererek, halk yığınını devrim içine çekmeyi ve onu küçük yönetici birlik yöresinde

(Devamı s.23'te)